

Assam Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

FIRST SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE
ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE SECOND
GENERAL ELECTION UNDER THE
SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN
CONSTITUTION OF
INDIA

BUDGET SESSION

VOLUME I

No. 18

The 1st July, 1957

सत्यमेव जयते

1958
PRINTED AT THE ASSAM GOVERNMENT PRESS
SHILLONG
Price 10 annas

9781

Proceedings of the First Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Second General Election under the Sovereign Democratic Republican Constitution of India

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong, at 10 A.M., on Monday, the 1st July, 1957. —state

PRESENT

Shri Dev Kanta Borooah, B.A., LL.B., Speaker, in the Chair, the nine Ministers, the eight Deputy Ministers and fifty-one Members.

QUESTIONS AND ANSWERS

STARRED QUESTIONS

(To which oral answers were to be given.)

Starred Questions Nos. 40-41 standing in the name of Shri Hareswar Goswami and Nos. 42-43 standing in the name of Shri Gaurisankar Bhattacharyya were not put and answered as the Questioners were absent.

UNSTARRED QUESTIONS

(To which answers were laid on the table.)

The Assam Pure Food Act

Shri GHANASHYAM TALUKDAR (Sorbhog) asked :

117. Will the Minister-in-charge, Medical be pleased to state—

- (a) Whether the Assam Pure Food Act has been operated fully in accordance with its provisions contained in the Act?
- (b) Whether the provisions of the Assam Act are similar to the provisions of the Acts of other States in India?
- (c) If not, why not?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Medical) replied :

117. (a)—Yes, until the Assam Act, 1947 was replaced by the Prevention of Food Adulteration Act, 1954.

(b) & (c)—Do not arise.

Labour and Staff Quarters of Silonibari Tea Estate

Shri MOHANANDA BORA (North Lakhimpur) asked :

118. Will the Minister-in-charge of Labour be pleased to state—

(a) Whether he is aware of the dilapidated condtions of the labour and staff quarters of Silonibari Tea Estate for which the Garden Labour Union is moving from long time ?

(b) If the answer is in the affirmative what steps have been taken by Government to save the labourers and staff from such sad plight ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Labour) replied :

118. (a) & (b)—Government have no information. There is, however, a contemplation to construct 24 labour houses under the Housing Scheme during the current year for which plans have been approved by the Chief Inspector of Plantations.

Shri MOHANANDA BORA (North Lakhimpur) :
চিলনীবাৰী বাগিছাৰ Staff quarter বিলাক সংস্কাৰ কৰা হ'ল নে নাই চৰকাৰে
খবৰ পায়নে ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major-Industries) : সেই সম্পৰ্কে কোনো খবৰ এতিয়া পোৱা নাই ।

Shri MOHANANDA BORA (North Lakhimpur) :
সেই বাগিছাত ধোৱা পানীৰ যে কোনো ব্যৱস্থা নাই চৰকাৰে জানে নে ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major-Industries) : তেনে খবৰ নাই । মাননীয় সদস্যৰ পৰা সেই খবৰ
নলো ।

Shri KARKA CHANDRA DOLAY [North Lakhimpur, (Reserved for Scheduled Tribes)] : মাননীয় বনুৱা মন্ত্ৰী সেই ঠাই
চাবলৈ যাবনে ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries) : সময় আৰু সুবিধা পালে যাব পাৰো ।

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal) : Labour Inspector সকলে সেই সম্পৰ্কে তথ্যপাতি সংগ্ৰহ কৰে নে নকৰে ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries): ঘৰৰ বিষয়ে নে পানীৰ বিষয়ে?

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal): ঘৰ আৰু পানী দুয়োটা বিষয়ে?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries): Plantation Labour Act মতে কিছু তথ্যপাতি ইতিমধ্যে সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰতে Plantation Inspector নিযুক্ত কৰাও হৈছে। সকলো তথ্য সংগ্ৰহ কৰি যিমান সোনকালে সম্ভৱ হয় সিমান সোনকালে কাম আৰম্ভ কৰা হ'ব।

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal): কেই বছৰ লাগিব?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries): কিছু কাম ইতিমধ্যেই আৰম্ভ হৈছে। বাকী-খিনিও মজদুৰ আৰু মালিক সকলৰ লগত আলোচনা মতে হাতত লোৱা হ'ব।

Shri MOHANANDA BORA (North-Lakhimpur): উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ চিলনীবাৰী আৰু মধুপুৰ বাগিছাৰ পানী যোগান আৰু Labour quarter ৰ কাম ঠিকমতে হৈছে নে?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries): এই সম্পৰ্কে সঠিক খবৰ মোৰ হাতত নাই যদিও মই এইটো কব পাৰো যে Housing Board ৰ জৰিয়তে সেইবিলাক কাম হাতত লোৱা হৈছে। ইয়াক সম্পূৰ্ণ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যথেষ্ট সময়ৰ দৰ্কাৰ। যিহেতু, কামবিলাক যিমান সোনকালে পৰা যায় সিমান সোনকালে কৰাবলৈ আমাৰ কৰ্মচাৰী সকলে চেষ্টা কৰিছে।

Government Grants to non-Government Institutions doing Tribal Welfare Works

Shri BAIKUNTHA NATH DAS [Rangiya (Reserved for Scheduled Tribes)] asked:

119. Will the Minister-in-charge of Tribal Welfare be pleased to state—

- (a) The amount sanctioned to the non-Government Institutions doing Welfare Works in the Tribal Areas in the year 1956 from grant under Art. 275 of the Constitution?
- (b) The names of the Institutions and the amount of grant received by each of them?
- (c) Whether proper inquiry is made before allotting the grant and if so, by whom?

Shri CHATRA SINGH TERON (Minister, Tribal Welfare) replied :

119. (a) —A sum of Rs.1·70 lakhs was sanctioned to non-Government Institutions doing Welfare Works in the Autonomous Districts and a sum of Rs.55,000 to such Institutions in the Plains Tribal Areas during 1956-57.

(b)—A list is placed on the Library table.

(c)—Yes. Particulars regarding the work of such Institutions and specific recommendations are obtained from District Authorities before grants are allotted. The District Authorities are also instructed to consult public representatives in making their recommendations. Grants are also made on the recommendations of the Members of the Legislature and other authorities who might sponsor specific cases on the basis of their experience of, or knowledge about, the work of any such Institution.

Shri BAIKUNTHA NATH DAS [Rangiya (Reserved for Scheduled Tribes)]: Will the Minister-in-charge be pleased to say whether the money so sanctioned to the Institutions doing Welfare Works in the Tribal Areas was actually spent for the purpose for which they were sanctioned ?

Shri CHATRA SINGH TERON : Yes, that is the information of Government .

Shri BAIKUNTHA NATH DAS : Has the expenditure so incurred been properly checked by Government, if so by whom ?

Shri CHATRA SINGH TERON : District Officers, Deputy Commissioners and the Subdivisional Officers are there to do this.

Shri BAIKUNTHA NATH DAS : Deputy Commissioner and Subdivisional Officer never check the account.

Shri KARKA CHANDRA DOLEY [North Lakhimpur, (Reserved for Scheduled Tribes)] : ডেপুটি কমিশনার কিংবা সহকারী কমিশনার সেই অনুষ্ঠানবোৰ চাবলৈ কেতিয়াবা যায়নে ?

Shri CHATRA SINGH TERON (Minister, Tribal Welfare) : জিলাৰ উপায়ুক্ত কৰ্তৃপক্ষই সকলো তদন্ত কৰে আৰু তেওঁলোকে তদন্তৰ ভিত্তিত দিয়া Recommendation ৰ ওপৰত হে কাম কৰা হয়।

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal) : প্ৰস্তাৱ পঠোৱা অনুষ্ঠান একোটাৰে কেই বছৰ অপেক্ষা কৰিব লাগে ?

Shri CHATRA SINGH TERON : সেইটো সঠিক কৰ নোৱাৰি।

Development of Schools and "Dais" under the Community Project Scheme

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) asked :

120. Will the Minister-in-charge of Community Projects be pleased to state what arrangements have been made for the maintenance and development schools sponsored by the Community Project Scheme (now defunct) ?

121. Will the Minister-in-charge of Community Projects be pleased to state what arrangements have been made so far to absorb the "Dais" retrenched as a result of transformation of Community Project Scheme to National Extension Services Scheme ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Projects) replied :

120.—The educational activities under the Community Project Scheme consisted of the following :—

- (a) conversion of existing schools into basic schools and starting of a limited number of new Lower Primary Schools.
- (b) grants-in-aid to schools of different categories for—
  - (i) improvement of buildings and purchasing of equipment ;
  - (ii) running expenses such as pay of teachers, contingencies, etc.
  - (iii) introduction of craft-bias training.

The School Boards concerned have taken over the responsibility for running all the schools under category (a) above.

Grants-in-aid under category b(i) above were of a strictly non-recurring nature.

As regards categories b(ii) and b(iii) above, the Education Department have agreed to consider these Schools for such grants-in-aid as are admissible under the rules of the Department.

121.—The Directorate of Health Services are taking steps to absorb the retrenched Dhais in suitable posts.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): Sir, it has been stated at 120(b), "As regards categories b(ii) and b(iii) above, the Education Department have agreed to consider those Schools for such grants-in-aid as are admissible under the rules of the Department." Now, will the Government be pleased to state why the benefits of grants-in-aid that have been given to the schools under the Community Projects are denied to these schools when taken over by Government ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Project): Because, as soon as these schools are taken over by the Education Department of the Government of Assam they come under the administrative rules of the normal department.

Mrs. JYOTSNA CHANDA : Yes, as soon as a school is taken over by the normal department from the Community Project administration, it comes under the administrative rules of the normal Deptt. But in Silchar there is one school which was originally established by the Community Project, but since this school was taken over by the normal department, the staff of the school are not getting their salaries which they used to get. Will the Government be pleased to enquire into the matter ?

Shri MOHI KANTA DAS : Yes, that will be done.

Mrs. JYOTSNA CHANDA : Will the Government be pleased to take note of this School ? The name of the school is Nehru Middle English School at Singari, Cachar.

Shri MOHI KANTA DAS : Yes, the name has been noted.

Shri SARBESWAR BARDALOI (Titabar): Will the hon'ble Deputy Minister be pleased to state why the schools opened by the Community Project at Majuli were not taken over by the School Board at first ?

Shri MOHI KANTA DAS : I am sorry, Sir, I do not have the information asked by the hon. Member in my possession.

Shri GAURISANKAR ROY (Katlicherra): May I know Sir, why the benefits enjoyed by these schools while under the Community Projects administration are curtailed when they are taken over by the normal department ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Projects): Because the normal department, in the matter of giving emoluments to teachers and grants-in-aid to the schools maintained by it is guided by the set of definite rules and regulations framed for the purpose, and as soon as these schools under the Community Project are taken over by the normal department, they also come under the administrative rules of the normal department.

Proposed N. E. S., C. D. or C. P. Blocks in the Lakhimpur District

Shri DEBENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa) asked :

122. Will the Minister-in-charge of Community Projects be pleased to state—

- (a) The places where N. E. S., C. D. or C. P. Blocks are proposed to be established in Lakhimpur District together with those already formed indicating the Mouzas in each ?
- (b) Whether it is a fact that Panitola N. E. S. Block was proposed originally with Bogdung, Chabua Pulunga, Gharbandi and Rangagora Mouzas ?
- (c) If so, the reason of subtraction of Rangagara Mouza and addition of Rahmoria Mouza in Panitola N. E. S. Block ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Projects) replied :

122. (a)—A list showing the existing and proposed Blocks is given below :—

Dibrugarh Subdivision

Names of Blocks	Mouzas included/ proposed to be included	Headquarters	Remarks
(1) Tengakhat C. D. Block..	(1) Tengakhat, (2) Kheremia, (3) Tipling, (4) Fakial. and (5) Moderkhat.	Tengakhat	Taken up as N. E. S. Blocks on 2nd October 1953; converted into C. D. Block on 1st April 1955.
(2) Joypur N. E. S. Block...	(1) Joypur, (2) Chachani, and (3) Tingkhong.	Naharkatia	Taken up as N. E. S. Block on 2nd October 1956.

Names of Blocks	Mouza included/ proposed to be included	Headquarters	Remarks
(3) Dhemaji, N.E. S. Block	(1) Dhemaji, ... (2) Sissi (3) Sissi-Paik- mahal of Dibrugarh Subdivision, (4) Machkhowa Mouza of North La- khi m p u r Subdivision.	Dhemaji	Taken up as N. E. S. Block on 2nd Octo- ber 1956.
(4) Panitola N. E. S. Block	(1) Chhabua- Polonga, (2) Gharbandi, (3) Rahmaria, and (4) Bogdang.	Chabua	Taken up as N. E. S. Block on 1st April 1957.
(5) Khowang Block.	(1) Lengsi, (2) Moran, (3) Sepon, and (4) Khowang.	Khowang.	
(6) Larua-Lahowal N.E.S. Block.	(1) Larua, ... (2) Jamirah, (3) Mankata Khanikar, (4) Rural por- tion of town and (5) Lahowal.	Mankatta Khanikar.	
(7) Dum-Duma-Tinsukia N.E.S. Block.	(1) Rangagora, (2) Portion of ru- ral areas of Tinsukia Mouza, (3) Hapjan, (4) Dum-Duma and (5) Tingsai.	Tinsukia.	
(8) Kakapathar Block.	(1) Saikhowa, (2) Makum, and (3) Buridihing.	Kakapathar.	

Names of Blocks	Mouzas included/ proposed to be included	Headquarters	Remarks
North Lakhimpur Subdivision			
(1) Bihpuria N. E. S. Block	(1) Narayanpur, (2) Narayanpur, Kherajkhat, (3) Bihpuria and (4) Dhalpur.	Bihpuria	} There are two normalised N.E.S. Blocks after splitting up of the North Lak- himpur C. D. Block on 1st October 1956.
(2) Naoboisha N.E.S. Block	(1) Telahi ... Naoboisha (2) Naoboisha and (3) Laluk.	Naoboisha	
(3) Kamalaboria N.E.S. Block.	(1) Kamalaboria, (2) Lakhimpur, (3) Nakari and (4) Kadam.	North La- khimpur.	
(4) Bardoloni N.E.S. Block	(1) Bardoloni, ... Ghilamora. (2) Dhakuakhana and (3) Gohain.	Ghilamora.	

(b)—No, the only proposal received by Government suggested Chabua, Polonga, Gharbandi, Rahmaria and Bogdung Mouzas for inclusion in the Panitola N. E. S. Block.

(c) —Does not arise.

Shri DEBENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa): Will the Hon'ble Deputy Minister in-charge be pleased to state whether he is aware of the fact that the headquarters of the Panitola National Extension Service Block was approved by the Development Board, Dibrugarh, to be at Panitola, and this information was communicated to Government by the then Deputy Commissioner *vide* his letter No.DLDG. 6/53/13, dated the 26th June, 1953 ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Projects): So the latest decision of the Deputy Commissioner is concerned, it has been stated that the headquarters should be at Chabua.

Shri DEBENDRA NATH HAZARIKA : Does the Deputy Minister know that there is great discontent amongst the public of Panitola area due to the change of the proposed headquarters of Panitola National Extension Service Block to Chabua ?

Shri MOHI KANTA DAS (Deputy Minister, Community Projects): Sir, some applications were received from the protagonists of the headquarters at Panitola.

Shri RADHAKISHEN KHEMKA (Tinsukia): অধ্যক্ষ মহোদয়, ১২২(৭) নং প্রশ্নত 'টিংচাই' লিখা আছে, কিন্তু সেই এলেকাত 'টিংচাই' বুলি কোনো যোজা নাই।

Shri MOHIKANTA DAS (Deputy Minister): সেইটো টিংবাই।

Procedure of advancing House Building Loans to refugees and displaced persons

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) asked:

123. Will the Minister-in-charge of Relief and Rehabilitation be pleased to state—

- (a) The procedure of advancing house building loans to refugees and displaced persons?
- (b) Whether these amounts are given in instalments?
- (c) What is the minimum amount given in each instalment for urban areas as well as in rural areas?
- (d) Whether this procedure is strictly adhered to?

124. Will the Minister-in-charge of Relief and Rehabilitation be pleased to state whether Government have any scheme of introducing Built House Scheme for the rehabilitation of Refugees and displaced persons?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Relief and Rehabilitation) replied:

123. (a)—(i) House building loans are issued to deserving displaced persons in urban areas who possess land with legal rights in the land, procured by purchase or on lease, whereby the land together with the structures built thereon can be hypothecated to Government to provide adequate security for the loan. The term of repayment in urban areas is 20 years. 12

Loan upto Rs.3,250 may be issued to displaced persons on the basis of their contribution towards cost of land and construction of the house. For a contribution upto a Rs. 750 loan to the extent of three times the contribution of the displaced person concerned, *i.e.*, a loan upto Rs.2,250 may be advanced. For a contribution beyond Rs.750 an additional amount of loan equal to the contribution can be given subject to a limit of Rs.1,000. A displaced person who cannot contribute any amount of his own, may get a house building loan upto Rs.1,250 only.

(ii) Rural—House building loan to agriculturist families is given at a fixed rate of Rs.500 per family. To non-agriculturist families a loan at Rs.575 per family is granted of which Rs.75 is for land and Rs.500 for construction of house.

In both cases the loanee displaced person must have inde-feasible title to the homestead plot of land which has to be mortgaged together with the house constructed on it to Government as security for repayment of the loan in 10 years.

(b)—House building loans in urban areas are usually issued in two instalments according to the progress of construction.

(c)—No minimum amount for any instalment is fixed. Usually the first instalment in the urban area is not less than Rs.1,250. In Rural areas house building loans are issued usually in one instalment.

(d)—Yes.

124.—No.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): In reply to (c) it has been said: "No minimum amount for any instalment is fixed. Usually the first instalment in the urban area is not less than Rs.1,250." Do Government propose to enquire whether it is a fact that in Silchar town the house building loan has been issued at the rate of Rs.200 or Rs.300 only per instalment?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Relief and Rehabilitation): It will be done.

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalgur): Will the Minister-in-charge state the reason why certain applications from rural areas of Gauhati Subdivision have not been granted any house building loan up till now ?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Relief and Rehabilitation): There may be various reasons, I cannot say offhand. If any specific instance is brought to my notice I may enquire.

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI : Is it a fact that the officer who issues the loan at Gauhati has not got adequate amount of money for the purpose of issuing loans ?

Shri HARESWAR DAS: Then my Friend knows the reason, that funds have already been exhausted.

Proposal for Refugee Township Scheme

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) asked :

125. Will the Minister-in-charge of Relief and Rehabilitation be pleased to state—

(a) Whether there is any proposal of developing a Refugee Township Scheme adjoining Silchar Town ?

(b) If so, what steps have been taken so far ?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Relief and Rehabilitation) replied :

125. (a) & (b)—No. There is however a proposal for setting up a colony of 629 families of displaced persons at Dudpatli near Silchar Town, which is under examination.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): Do Government propose to set up a colony at Arunachal ?

Shri HARESWAR DAS: There is no such proposal.

Polytechnical Institution at Silchar

Shri NANDA KISHORE SINHA (Sonai) asked :

126. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state what action has so far been taken for fulfilment of the demand of the Cachar people for starting a Polytechnical Institution at Silchar ?

Shri PURNANANDA CHETIA (Deputy Minister, Education) replied :

126.—The question of starting a Polytechnic by development of the Junior Technical School at Silchar, is under active consideration of Government.

Shri NANDA KISHORE SINHA : Is it a fact that the Central Government has sanctioned a handsome amount for the expansion of technical education in the State ?

Shri PURNANANDA CHETIA : There is provision in the Second Five-Year Plan for establishing a technical school at Meherpur and developing the junior technical school at Silchar to a full-fledged technical school.

Shri NANDA KISHORE SINHA : My question was whether the Central Government has sanctioned a handsome amount for expansion of technical education ?

Shri PURNANANDA CHETIA : Yes, Sir, a very considerable amount has been provided in the Second Five-year Plan and sanctioned by the Central Government.

Shri NANDA KISHORE SINHA : Is it a fact that the Government have already submitted a scheme in this behalf where there is no mention of Silchar ?

Shri PURNANANDA CHETIA : We have not submitted any such specific scheme as yet.

Shri GAURISANKAR ROY (Katlicherra): The answer is "the question of starting a Polytechnic by developing the Junior Technical School at Silchar, is under active consideration of Government". May I know when the final decision will be arrived at ?

Shri PURNANANDA CHETIA (Deputy Minister, Education): That will be sent to the Government of India for approval and as soon as we get their approval we shall take up the matter.

Proposed Industries to be started by the Government and the Private Sectors under the Second Five-Year Plan

Shri KAMALA PRASAD AGARWALA (Tezpur) asked :

127. Will the Minister-in-charge of Major Industries be pleased to state—

- (a) Why no industries could be started in the 1st Five year plan in the State of Assam both by Government and by Private Sector ?
- (b) What industries are proposed to be started in Assam by Government and the private sector during the 2nd Five-Year Plan ?
- (c) Whether invitation has been offered to industrialists of other States and foreign industrialists to open industries in Assam ?
- (d) Whether any industrialists (Indian and Foreign) have come forward to open industries in Assam ?
- (e) If so, what industries they are opening ?
- (f) What concessions or facilities are given to attract Indian and Foreign industrialists ?
- (g) Under what terms and conditions the Government proposes to come to an agreement with the Industrialists who are willing to open industries in Assam ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries) replied:

127. (a)—In the 1st Five-Year Plan, greater stress was laid on development of Agriculture and some of the basic needs of the State, *e. g.*, University, Engineering College, etc.

(b) —By Government—A Spun Silk Mill. In Private Sector—Cement, Pulp, Textile, Sugar, Jute, Rerolling, Galvanised Iron Wire, Bicycles, Caffeine extraction, Rayon Pulp.

(c)—A public announcement was issued in November 1955, inviting application from intending industrialists, no matter whether they are from within the State or outside or foreign.

(d)—Yes.

(e)—Paper Pulp, Textile, Re-rolling, Galvanised Iron Wire, Bicycle, Caffeine extraction, Jute, Cement.

(f)—A copy of the announcement issued in November 1955 in which the facilities offered were indicated is laid on the Library table.

(g)—The terms and conditions will be decided on negotiation in each individual case.

Shri KAMALA PRASAD AGARWALLA (Tezpur): May I know whether any financial allotment had been made for the development of industries in the first Five-Year Plan?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI: In the First Five-Year Plan the industries were expected to be opened in the Private Sector, so no financial assistance was allotted by the Government.

Shri KAMALA PRASAD AGARWALLA: With regard to (d), may we know who are those Industrialists?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI: We will place a list on the table of this House.

Shri KAMALA PRASAD AGARWALLA: May we know whether any agreement has been reached with those industrialists?

1286 STATEMENT MADE BY A MEMBER OF THE [1st JULY,
 OPPOSITION *RE*: NON-PARTICIPATION IN
 THE PROCEEDINGS OF THE HOUSE AS
 A PROTEST AGAINST THE DECISION
 OF THE LOCATION OF OIL REFI-
 NERY OUTSIDE ASSAM.

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI (Minister, Major Industries): With regard to some of the industries like textile mill, license has already been granted for re-rolling mill, applications are pending, with regard to galvanised iron wire, no license has been issued, with regard to bicycles also no license has been granted. Applications have been made but have not yet been approved. They are under consideration. License for Jute Mills has already been granted. Cement license was also granted but they have not yet come up.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): Do Government propose to introduce power handloom industry in all districts of Assam ?

Shri KAMAKHYA PRASAD TRIPATHI: With regard to power handloom we have not been able to finalise our policy yet.

Mr. SPEAKER : We have come to the end of our questions.

Statement made by a Member of the Opposition
re: non-participation in the proceedings of the House
as a protest against the decision of the
location of Oil Refinery outside Assam

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : অধ্যক্ষ মহোদয়, মই বিৰোধী দলৰ সদস্যসকলৰ তৰফৰ পৰা এই সদনৰ সদস্যসকলক পোঁৱবাই দিব খোজো যে ভাৰত চৰকাৰে এই সদনৰ সৰ্বসন্মত প্ৰস্তাৱ আৰু অভিমতৰ বিৰুদ্ধে তেল শোধনাগাৰ অসমৰ বাহিৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰিছে। এই সিদ্ধান্তৰ বিৰুদ্ধে সমগ্ৰ অসম-বাসী ঠিয় হৈছে আৰু তাৰ প্ৰতিৰোধৰ বাবে দৃঢ়সঙ্কল্প কৰিছে। ইয়াৰ সমৰ্থনকল্পে আজি আৰু কালিলৈ অৰ্থাৎ এক আৰু দুই জলাইত এইসদনৰ পৰা সভ্যসকলক অনুপস্থিত থাকিবলৈ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। এইটো এটা অতি সাধাৰণ কথা বুলি ভাবিব পাৰে। কিন্তু আগি ভাবো যে এই অনুপস্থিতিয়ে অসমৰ বাহিৰৰ জনসাধাৰণৰ ওপৰত যথেষ্ট প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব। এইটো এটা গণতান্ত্ৰিক উপায় আৰু এই উপায়ৰ দ্বাৰা আমাৰ বিৰোধীতা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক জনাই দিয়াটোৱেই উত্তম পথ।

অধ্যক্ষ মহোদয়, তেল শোধনাগাৰ অসমৰ বাহিৰত পতাৰ বিৰোধিতা কৰিবৰ বাবেই মই চৰকাৰী পক্ষকো সানুনয়ে অনুৰোধ কৰো যেন তেওঁলোকো সদনৰ পৰা অনুপস্থিত থাকি আজি অসমবাসীয়ে আয়োজন কৰা গনআন্দোলনত যোগদান কৰে। ইয়াকে কৰব নিমিত্তেই মই সদনত প্ৰবেশ কৰিছিলো।

Motion to discuss food problem of the State

Mr. SPEAKER: Now we shall resume our debate on Food. The hon. Member from Goalpara was in the possession of the floor. He may now continue.

Shri KHAGENDRA NATH NATH (Goalpara): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি আমাৰ দেশত যি খাদ্যসমস্যাই দেখা দিছে সেইটো যথার্থতে খাদ্যসমস্যা বুলি মই কব পৰা নাই। যদি ভালকৈ চিন্তা কৰি দেখা যায়, মই ভাবোঁ যে আচলতে ই খাদ্যসমস্যা নহয়—ই দৰিদ্ৰতাৰহে সমস্যা। আজি টকা দিলে বস্তু পোৱা যায়, কিন্তু আজি ৰাইজৰ হাতত টকা নাই। খাদ্য আজি দেশত নোহোৱা নহয়। যেতিয়া দেশত মহামাৰী বা মহা প্ৰলয় উপস্থিত হয় তেতিয়া দেশত খাদ্যসমস্যাই দেখা দিয়ে। আমি দেখিছো যে বছৰে বছৰে—বৰমাহেই খাদ্যসমস্যা উপস্থিত হৈছে। সেই-কাৰণে মই কব খোজোঁ যে আচলতে ই দৰিদ্ৰতাৰ হে সমস্যা। গৰ্বৰ্ণমেণ্টে আজি ঠায়ে ঠায়ে চাউলৰ দোকান খুলিছে, ঠায়ে ঠায়ে কৃষিক্ষেত্ৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে গঁচা, কিন্তু ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ খাদ্যসমস্যা আৰু দৰিদ্ৰতাৰ সমস্যা সমাধান হ'ব বুলি বিশ্বাস নহয়। মই ভাবোঁ যে আচলতে আজি আমাৰ গোটেই জাতি এক অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰ সন্ধিক্ষণত আহি উপস্থিত হৈছে। আজি গৰ্বৰ্ণমেণ্টৰ কৰকাৰটলৰ হেঁচাত আৰু বস্তুৰ অত্যধিক দূৰ্গুলা হোৱাৰ কাৰণে আজি গোটেই জাতিৰ নিশ্বাস বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে—আজি আমাৰ চলিব নোৱাৰা অৱস্থা হৈছে। তাৰ ফলতেই আজি আমাৰ খাদ্যসমস্যা উপস্থিত হৈছে। তাৰ লগে লগে আজি আমি সামাজিক হিচাপে পুষ্টিৰ খাদ্য পোৱাৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে আৰু মই জানো যে ইয়াৰ ফলতেই আমাৰ দেশৰ বহুত মানুহে অন্ধাৰে, অনাহাৰে দিন নিয়াৰ লগাত পৰিছে। সেই কাৰণে আমি দেখিছো যে আমাৰ জাতিৰ জীৱনীশক্তি হ্ৰাস হৈছে আৰু গৰ্বৰ্ণমেণ্টে ঠায়ে ঠায়ে T. B. Hospital কৰিব লগাত পৰিছে। আগতে ২০১৩০ বছৰৰ আগতে আমি যক্ষ্মা ৰোগ কি জনা নাছিলো। মানুহে কোৱা শুনিছিলো যে 'যাব হয় যক্ষ্মা তাৰ নাই বক্ষ্মা'। কিন্তু আজি এই যক্ষ্মা ৰোগ সমাজত বিয়পি পৰিছে আৰু গৰ্বৰ্ণমেণ্টে তৎ নাপাই ঠায়ে ঠায়ে T. B. Hospital কৰি চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লগাত পৰিছে। সেই কাৰণে আমি ভাবিব লাগে আৰু বুজিব লাগে যে আমাৰ জাতি কোন পথে খোজ লৈছে। আমাৰ জীৱনীশক্তি হ্ৰাস হৈছে আৰু আমাৰ বহুতো ৰোগাক্ৰান্ত হৈছে। আজি গৰ্বৰ্ণমেণ্টে লাখ লাখ, কোটি কোটি টকা খৰচ কৰিছে। আজি শিক্ষাৰ শিতানত যে অধিক টকা ধৰিব লাগে গঁচা কথা; বহুতো ভাল ভাল ঘৰ কৰিব লাগে—বৰ ভাল কথা। কিন্তু গৰ্বৰ্ণমেণ্টে নজৰ দিয়া নাই ছাত্ৰসকলৰ অৱস্থা কেনেকুৱা হৈছে। আজি ছাত্ৰসকলে যি খাদ্য খোৱা উচিত সেই খাদ্যৰ পৰা ছাত্ৰসকল বঞ্চিত হৈছে। ছাত্ৰসকলে আজি ভাল গাখীৰ খাবলৈ নাপায়। গাখীৰ খাবলৈ যদি নাপায়, ভাল খাদ্য খাবলৈ যদি নাপায় তেনেহলে কেৱল ভাল ভাল ঘৰ সজাই দিলেই ভাল শিক্ষা দিবৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰেনে? সেই কাৰণে মই কৈছোঁ যে আমাৰ সমস্যা খাদ্যসমস্যা নহয়—আমাৰ দৰিদ্ৰতাৰ সমস্যা উপস্থিত হৈছে।

আজি আমাৰ যি সমস্যা দেখা গৈছে তাৰ মূলতে কৃষি বিভাগ। মই ভাবোঁ যে এইটোৱেই গৰ্বৰ্ণমেণ্টৰ মূল বিভাগ। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে গৰ্বৰ্ণমেণ্টৰ এই কৃষি বিভাগ আৰু তেওঁলোকৰ কাৰ্য্যকলাপে দেশবাসী আৰু আমাৰ মেম্বৰসকলৰ মনত কেনেকুৱা প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিছে সেইটো আপোনালোকে বুজিব পাৰিছে। আজি যদি সমাজক ঠিকমতে গঢ়ি তুলিব লাগে তেনেহলে এই কৃষি বিভাগটো সক্ৰিয় হৈ উঠিব লাগিব। এতিয়া আমি দেখিছো নামত কৃষি বিভাগটো আছে; এই বিভাগৰ বহুতো কৰ্মচাৰীও দেখিবলৈ

পোৱা যায় আৰু গুনিবলৈকো পোৱা যায় যে তেওঁলোকে অসমত অধিক শস্য উৎপাদন কৰিব। কিন্তু আচলতে অধিক শস্য উৎপাদন কৰাৰ অৱস্থা আমি দেখিবলৈ নাপালো। গৱৰ্ণমেণ্টে যদি সঁচাকৈয়ে এই বিষয়ত আগ বাঢ়িব খোজে তেন্তে প্ৰথমতে যেন কৃষি বিভাগ সক্ৰিয় হৈ উঠে আৰু যাতে তেওঁলোকে অধিক শস্য ফলাব পাৰে তাৰ ব্যৱস্থা কৰে।

ইয়াৰ লগে লগে আমি কুটিৰ-শিল্পৰ কথাটো আহোঁ। বৰ বেজাৰৰ কথা যে কুটিৰ-শিল্পৰ কথা গুনি গুনি কাণে ঘোলা হৈ গৈছে, কিন্তু কুটিৰ-শিল্পৰ একো উন্নতি দেখিবলৈ পোৱা নাই। আজি কুটিৰ-শিল্পৰ অত্যধিক প্ৰয়োজন। এই কুটিৰ-শিল্প যাতে ভাল ভাবে চালু কৰিব পাৰে তাৰ কাৰণে যেন গৱৰ্ণমেণ্টে সক্ৰিয় হয়। আৰু তাৰ লগে লগে ডাঙৰ শিল্পৰ অনুষ্ঠান গঢ়ি তুলি যেন আমাৰ বেকাৰ সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। যোৱা পাঁচ বছৰে গুনি আহিছোঁ যে আমাৰ জুটমিল, কাগজৰ মিল আদি বহুতো মিল গঢ়ি তুলিব কিন্তু আজিলৈকে কোনো তেনে অনুষ্ঠান সৰকাৰে গঢ়িবলৈ সমৰ্থ হোৱা নাই। সেই কাৰণে আমাৰ দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰিবলৈ হলে খেতিৰ পিনেও মন কৰিব লাগিব আৰু ডাঙৰ ডাঙৰ অনুষ্ঠান গঢ়ি তুলি আমাৰ বেকাৰ সমস্যা সমাধান কৰিব লাগিব।

মই আৰু এটা পৰামৰ্শ আগবঢ়াবলৈ বিচাৰিছোঁ—সেইটো হৈছে পৰিকল্পনা সম্বন্ধে গোটেই অসমত ২৫,০০০ পৰিয়াল আছে। তাৰ ভিতৰত প্ৰায় ২০,০০০ হাজাৰ পৰিয়াল গাঁৱলীয়া পৰিয়াল হ'ব। এই ২০,০০০ হাজাৰ পৰিয়ালৰ আৰ্থিক অৱস্থা যদি খেতি-বাতি আৰু শিল্পোপাৰ্জীৰ জৰিয়তে সুচল কৰিব নোৱাৰে—অহা পাঁচ বছৰত এই ২০,০০০ হাজাৰ পৰিয়ালৰ আৰ্থিক অৱস্থা স্বচল কৰি তুলিব পাৰিম, এইভাৱে পৰিকল্পনা কৰি যদি আগ নাবাঢ়ে তেনেহলে মই ভাবোঁ এই সমস্যাৰ কোনো দিন সমাধান নহ'ব আৰু আমি দেশৰ দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰিব নোৱাৰিম আৰু লগে লগে খাদ্য-সমস্যা, মাটিৰ সমস্যা আদি সকলো সমস্যা লাগিয়েই থাকিব। সেই কাৰণে মই ভাবোঁ যে আমি যদি খেতিয়কসকলক অধিক শস্য উৎপাদনত উদ্বুদ্ধ কৰি তুলিব পাৰোঁ, আমাৰ দেশত যদি বৃহৎ শিল্পৰ অনুষ্ঠান গঢ়ি তুলিব পাৰোঁ আৰু কুটিৰ-শিল্পৰ প্ৰচলন কৰিব পাৰো তেনেহলে এই যে দৰিদ্ৰতা—এই যে বহুবিধ সমস্যা উপস্থিত হৈছে তাক সহজে সমাধান কৰিব পাৰিম।

ইয়াৰ লগতে মই যোগান বিভাগৰ মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ক কব খোজো যে সিদিনা যে শ্ৰীহীৰালাল পাটোৱাৰী ডাঙৰীয়াই এটা কথা কৈছিল যে দুটা নয়া পইচাৰ কাৰণে মজলদৈৰ এখন ট্ৰাক গুৱাহাটীৰ পৰা চাউল নাপাই ঘূৰি যাব লগা হৈছিল, এইটো সঁচা হলে বৰ দুখৰ কথা। মোৰ মতে এই বিষয়ে অনুসন্ধান কৰি তাৰ এটা যথোচিত ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই কথা যদি সঁচা হয় তেন্তে তাৰ নিমিত্তে এটা কঠোৰ ব্যৱস্থা ল'ব বুলি আশা কৰিলোঁ। দুটা নয়া পইচাৰ কাৰণে যে এখন ট্ৰাক ঘূৰি যাব লগা হ'ল আৰু তাৰ ফলত বহুতো মানুহ সেই চাউল পোৱাৰ পৰাও বঞ্চিত হ'বলগা হ'ল—এইটো সঁচাকৈয়ে দুখলগা কথা।

মই গৱৰ্ণমেণ্টক জনাব খোজোঁ যে আজি আমাৰ অসম দেশত ৩৫০টা চাউলৰ কল আছে। সেই চাউলৰ কলনালৈকে সস্তা দামত ধান কিনি মজুত কৰি ৰাখে আৰু বাৰিষা হোৱাৰ লগে লগে দাম বঢ়াই লৈ যায়। সেই কাৰণে আৰু ঢেকীত ছটা চাউল প্ৰচলনৰ কাৰণে কংগ্ৰেছৰ যি নীতি আছিল সেই নীতি অনুসৰি কলবিলাক বন্ধ কৰি ঢেকী-ছটা চাউলৰ প্ৰচলন কৰিব লাগে। মই ভাবোঁ যে ইয়াকে কৰিলে আমাৰ খাদ্য-সমস্যা সমাধান হ'ব।

आजि देशत यि खाद्य-गमग्या उपस्थित हैछे ताब काबणे आमाब गवर्नमेन्टे मन्त्रीया चाँडनब दोकान खुँनिब नगा हैछे । एहेटो बब जान कथा । ताब नगे नगे कृषि-धन दियान ब्यवस्था कबिने आब जान हब । किछु ऐयाब धावा आमाब श्वासी गमग्याब समाधान नहब । सेहे काबणे महे आजि यि केहेटा प्रबामश आगबटालौ ताब प्रति चबकाबे येन मटनायोग दिये आब ताके कबि आमाब वर्तमान यि खाद्य-गमग्या तथा दबिदताब गमग्या उपस्थित हैछे ताब धावा जातिक बका कबिब बुनि महे अनुबोध कबिलौ ।

Shri RADHA KISHAN KHEMKA (Tinsukia): माननीय अध्यक्ष महोदय, सर्व प्रथम मैं माननीय अध्यक्ष महोदय को मैं धन्यवाद देता हूँ जिन्होंने मुझे खाद्यसमस्या के विषय में दो शब्द बोलने का मौका दिया, आज से २-३ महीने पहले हमारे प्रान्त में खाद्यसमस्या अति जटिल समस्या उत्पन्न हो गई थी लेकिन हमारी सरकार की निजी एवं माननीय खाद्यमंत्री महोदय के परिश्रम द्वारा आज उसमें हमें कुछ सफलता मिली है इसके लिये मैं हमारे माननीय खाद्यमंत्री महोदय को धन्यवाद देता हूँ साथ ही अनुरोध करता हूँ कि केन्द्रीय सरकार से जो खाद्यवस्तु हम लेते हैं वह और भी ज्यादा लेने की चेष्टा करें तथा अन्यान्य प्रान्तों में हमारे व्यापारीवर्ग हर जिले से जितना ज्यादा से ज्यादा खाद्य-वस्तु ला सके उन सबों को अधिक रेलवे सुविधा देने की व्यवस्था करें, मुझे विस्वास है कि इससे तत्कालीन हमारी समस्या समाधान हो सकेगी ।

लेकिन स्थाईरूप में तो हमारी खाद्य समस्या तभी समाधान हो सकती है जब कि हमारी अधिक अन्न उपजावो जो योजना है उन्हें हम पूर्णरूप से सफल बनावें, खाद्य-समस्या हमारी समाधान कृषक बन्धुवों द्वारा ही हो सकती है अतः कृषकों के सामने जो जो बाधाएँ हैं उन्हें दूर करने की चेष्टा हमें करनी चाहियें इसलिये मैं सरकार का ध्यान कुछ समस्याओं के तरफ आकर्षण करना चाहता हूँ साथ ही अनुरोध करता हूँ कि जो बाधाएँ हैं उन्हें दूर करने की चेष्टा करें ।

(१) प्राकृतिक प्रकोप से जैसे बाढ़-भुकम्प आदि से जो हमारी खेती करने लाएक भूमि नष्ट हो गई है जैसे कि मैं जानता हूँ मेरी समष्टी में फाकीयाल मौजा में हि हजारों बिघा माटी, वाली एवं माटी बाढ़ के कारण आने से नष्ट हो गई है इसी तरह अन्यान्य स्थानों में भी बहुत माटी नष्ट हो गई है अतः नष्ट हुई माटी में फिर से खेती कर सकें उसकी व्यवस्था करने के लिये मैं सरकार से अनुरोध करता हूँ ।

(२) हमारे प्रान्तों में जो माटीहीन कृषक हैं जो कि दूसरों की माटी में खेती करते हैं उन सबों को बगान की जो खाली पड़ी हुई माटी है तथा जो अन्य खेतिायक के हाथ में जो खाली माटी पड़ी है वह सब माटी उनलोगों से लेकर माटीहीन कृषकों को देने की व्यवस्था करें ।

(३) इसके अलावा भी बहुत से कृषक परिवार जो की बानपानी से गृहबिहीन हो गये थे उनलोगों को सरकार ने बसाने की चेष्टा की है एवं बहुतों को बगानों की माटी लेकर तथा अन्यान्य स्थानों में बसाया है फिर भी अभीतक जिनलोगों को नहीं बसाया गया है, उनसबों को बगान की खाली माटी जो है वह लेकर एवं अन्य स्थानों में जल्दी से जल्दी बसाने के लिये मैं सरकार से अनुरोध करता हूँ ।

(৪) इसके अलावा आज मारे प्रान्त में हजारों मन अनाज आज चुहों (rat) द्वारा बड़े बड़े शहरों में जो नष्ट होता है उसे बचाने के लिये मैं सरकार से अनुरोध करता हूँ मैं जानता हूँ शिर्फ जिन सुविधा शहर में भी चुहों द्वारा हजारों मन अनाज साल में नष्ट होता है यह हमारी राष्ट्रीय सम्पत्ति नष्ट होती है । इस लिये अवश्य ही चुहों द्वारा हमें अनाज को बचाना चाहिये ।

उपरोक्त कुछ अपना सुझाव मैं सरकार के सम्मुख रखा हूँ मुझे विश्वास है कि इस पर ध्यान देने से एवं कृषकों की जो समस्याएँ हैं उन्हें दूर करने से अवश्य ही हमारी खाद्य-समस्या स्थायी रूप से समाधान होगी और हमारी सरकार की प्रतिष्ठा बढ़ेगी ।

Shri SARBESWAR BORDOLOI (Titabar): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, খাদ্য-সমস্যার আলোচনীত মোকো অংশ গ্রহণ কবিবলৈ দিয়াত ধন্যবাদ দিছোঁ ।

যোৱা শনিবাৰে বিৰোধী পক্ষৰ মাননীয় পোনেৰীৰ সদস্যজনে এটা কথা কৈছিল যে আমাৰ অসম স্ৰজলা-স্ৰফলা আছিল । আজি আকো অসমক স্ৰজলা-স্ৰফলা কবিবলৈ চৰকাৰে ব্যৱস্থা কৰিব লাগে । মোৰ কথা হ'ল আমাৰ জনসাধাৰণে (বাইজে আৰু খেতিয়কে) যদি অসমক স্ৰজলা-স্ৰফলা নকৰে চৰকাৰেনো কেনেকৈ কৰিব ?

এটি পুৰণি গল্প আছে যে পূৰ্বে সাধাৰণ বাইজক ক' কবিবলৈ নিদি মহাদেৱে নিজে খেতি কৰি ভুক্তসকলক খুৱাইছিল । গতিকে আমাৰ কৃষি-মন্ত্ৰী আৰু যোগান মন্ত্ৰীজনে দুয়ো বৰ্তমান খাদ্য-সমস্যা সমাধানার্থে নিজে কৃষি-কাৰ্য্য আৰম্ভ কবিবলৈ পোনেৰীৰ সভ্যজনে পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে নেকি ?

এই কথা সকলোৰে বুজা উচিত যে বৰ্তমানৰ যি পৰিস্থিতি, তাৰ মাজতো এই জটিল সমস্যা সাময়িক হিচাবে সমাধান কবিবলৈ চৰকাৰে যি ব্যৱস্থা হাতত লৈছে সি অতি প্রশংসনীয় ব্যৱস্থা । এইটো আমি স্বীকাৰ কৰিব লাগিব ।

অসম খাদ্য বিষয়ে স্বাৱলম্বী বুলি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জানে । গতিকে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অসমক খাদ্য যোগান দিয়া উচিত বুলি বিবেচনা নকৰে । তেনে স্থলতো আজি অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰায় ৫০ হাজাৰ টন চাউল অসমৰ কাৰণে আনিব পৰাটো কম কৃতকাৰ্য্যতাৰ কথা নহয় ।

ইয়াতকৈও অধিক ধান, চাউল বা আটা অসমলৈ আনিবলৈ চৰকাৰে যি চেষ্টা চলাইছে তাতো কৃতকাৰ্য্য হব বুলি মই আশা কৰো ।

আনহাতে এইটোও ঠিক যে অকল কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা নাইবা বাহিৰৰ পৰা কিছুমান আটা বা চাউল আনি অসমত দিলে যে আমাৰ খাদ্যপৰিস্থিতিৰ ওৰ পৰিল সেইটো নহয় । ই মাত্ৰ সাময়িক সমাধান হে । মোৰ বোধেৰে এই পৰিস্থিতিত আমাৰ খেতিয়কসকল আৰু ব্যৱসায়ী মহল সজাগ হৈ পূৰ্ণ সহযোগীতা কৰিব লাগিব । মই কামনা কৰো যাতো

অসমৰ খেতিয়কসকল আৰু ব্যৱসায়ী মহলে অতি লাভৰ আশা কৰি ধান-চাউল মজুত কৰি তাৰ মূল্য নবঢ়ায়। কিয়নো আজিৰ সমস্যা প্ৰকৃততে অভাৱৰ সমস্যা নহয়— ধান-চাউল থাকিলেও মূল্য বৃদ্ধিৰ কাৰণে গৰীবসকলে কিনিব নোৱাৰি লঘোনে থাকি এই সমস্যাৰ উদ্ভৱ কৰিছে। এই ফালেও অসম চৰকাৰে ব্যৱসায়ীসকলক যথেষ্ট আগবঢ়াই লৈ গৈছে। যদিও আগতে এই ব্যৱসায়ীসকলে চাউলৰ মূল্য মানে ২৬।২৭ টকালৈ বঢ়াইছিল তথাপি চৰকাৰৰ আপ্ৰাণ চেষ্টাত সেই দাম ২২।২৩ টকালৈ নামিছে। ই অসমৰ যোগান বিভাগৰ কৃতকাৰ্যতা বুলি মই স্বীকাৰ কৰো।

এইবাৰ খাদ্যবস্তুৰ দাম বঢ়াৰ এটা কাৰণ হ'ল কাগজে-পত্ৰই অনাটনৰ কথা থুচাৰ হোৱাও। আকৌ আমাৰ জীৱননিৰ্বাহৰ মানদণ্ড বাঢ়ি গৈছে তাৰ লগে লগে আমাৰ দৈনন্দিন খৰচো বাঢ়ি গৈছে কিন্তু আজিলৈকে জীৱননিৰ্বাহৰ কাৰণে খাদ্যসামগ্ৰীৰ আনুপাতিক দাম কিমান হ'ব লাগে সেইটো ঠিক হোৱা নাই। এতিয়ালৈকে এই মূল্যবোৰ নিৰ্দ্ধাৰণ হৈ আছে সামগ্ৰীৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ সাধাৰণ নিয়মৰ জৰিয়তেহে। গতিকে এটা কাৰণ হ'ব পাৰে যে খৰিদ্ধাৰ বাঢ়িছে; কিন্তু পৰিমাণিক মূল্য নিৰ্দ্ধাৰণৰ কোনো চেষ্টা এতিয়ালৈকে কোনো ফলৰ পৰা চলা নাই। উচিত মূল্যৰ (ফেয়াৰ প্ৰাইছ) কিছুমান দোকান পাতি দি খাদ্য কমিটি আৰু তদাৰক কমিটি গঠন কৰি তাৰ তত্ত্বাবধান লবলৈ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। যাতে তেওঁলোকে উচিত মতে চাউল কিনি ৰাখিব পাৰে। দোকানবিলাক বহুদিন বন্ধ থাকে বুলি অভিযোগ কৰা হৈছে। কিন্তু যদি গ্ৰাহকসকলে নিজৰ নিজৰ ক'টা (ভাগ) গোটেইখিনি একেবাৰেই লৈ যায় আৰু সকলো গ্ৰাহকেই দোকানলৈ চাউল আহোতেই ২।৩ দিনতে যদি গোটেই ক'টা কিনি লৈ যায় তেন্তে এই ফেয়াৰ প্ৰাইছ দোকানবোৰ ১৫ দিনৰ ভিতৰত ১২।১৩ দিনৰকাৰণে বন্ধ থাকিবই।

কেণ্ডেইন শ্ৰীচংমাই গাঁৱো পাহাৰৰ খাদ্য নাটনিৰ কথা কৈ দাবী কৰিছে যে চৰকাৰে গাঁৱোপাহাৰত যেনেকৈ ৫০ হাজাৰ টকাৰ কাপোৰ বিনামূল্যে বিতৰণ কৰিছিল তেনেকৈ খাদ্যসামগ্ৰীও বিনামূল্যে বিতৰণ কৰিব লাগে। এনে উজিৰ কোনো যুক্তি থাকিব পাৰে বুলি মই নাভাবো। মিজো পাহাৰত খাদ্যৰ পৰিস্থিতি ভৈয়ামতকৈও বেয়া হৈছে বুলি চৰকাৰে ভাবিছে আৰু সেই কাৰণে তাত সন্তিয়া চাউলৰ দোকান প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিছে। মাননীয় সভ্যজনে চৰকাৰৰ এই সাহায্য প্ৰসংগা কৰা উচিত।

তাৰ পিচত অসম চৰকাৰে প্ৰাইমেৰী পঞ্চায়তবিলাককো ফেয়াৰ প্ৰাইছ দোকান তদাৰক কৰিবলৈ অধিকাৰ দিব লাগে। প্ৰাথমিক পঞ্চায়তবিলাকক এই দায়িত্ব দিলে তেওঁলোকে গাঁৱৰ ধান বেচিবপৰা খেতিয়ক কেষৰক বুজাই, খাবলৈ নথকা দৰিদ্ৰ মানুহক নিয়মীয়া মূল্যত বিক্ৰি কৰিবলৈ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে। ব্যৱসায়ীসকলেও তেতিয়া অন্যায় কৰিব নোৱাৰিব।

শেহত মই অসম চৰকাৰৰ যি খাদ্য-নীতি তাক সমৰ্থন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri DANDI RAM DATTA (Mangaldoi): মাননীয়

অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি এই সদনত খাদ্যসমস্যাৰ আলোচনা-প্ৰসঙ্গত দুঘাৰমান কবলৈ সুবিধা দিয়া বাবে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। আমাৰ অসমত যি খাদ্যপৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈছে সেইটো কি কাৰণে হৈছে ভাবিব লগা কথা। একে-লেঠাৰিয়ে প্ৰাকৃতিক দুৰ্য্যোগ আৰু বানপানী আদি হৈ দেশত উৎপাদন হ্ৰাস কৰিছে। চৰকাৰে ইফালে অধিক শস্য উৎপাদন কৰিবৰ নিমিত্তে মঠাউৰী বন্ধা আৰু খাল খন্দা আদি ভালেখিনি ব্যৱস্থা কৰিছে। অৱশ্যে কিছুমান ক্ষেত্ৰত এই মঠাউৰী আৰু খালবোৰে উৎপাদনশক্তি বৃদ্ধি কৰাত সহায় কৰক চাৰি ব্যাঘাটহে জন্মাইছে। এই কামবোৰ যদি ঠিকমতে কৰিলেহেতেন

তেন্তে আমাৰ দেশত খাদ্যৰ অভাৱ নহলহেতেন। উদাহৰণ স্বৰূপে আমাৰ মহকুমাত চন্দ্ৰমল দত্ত নামৰ এটা বান্ধ কৰিবলৈ লোৱা তিনি বছৰ হৈছে। কিন্তু এই বান্ধ আজিকোপতি হৈ নুঠাত সেই অঞ্চলৰ তিনিখন মৌজাৰ বাইজৰ পথাৰত পানীৰ অভাবত খেতিয়কে খেতি কৰিব পৰা নাই। চৰকাৰে যদি সেই অঞ্চলৰ স্থানীয় বাইজৰ সহযোগত বান্ধ কৰিলেহেতেন তেন্তে সোনকালে কৃতকাৰ্য্য হব পাৰিলেহেতেন। এতিয়া তাৰ মানুহে খাবলৈ নেপায় ভোক্তা অনাহাৰে থাকিবলগা হৈছে। সেই অঞ্চলত এই বছৰ আগতকৈ যথেষ্ট বেচি আহু খেতি কৰিছে কিন্তু পানীৰ অভাৱত খেতি নষ্ট হৈ গৈছে। ইফালে দেখা গৈছে যে ৰাজ্যত খেতিৰ উৎপাদন কমি গৈছে আৰু জনসংখ্যা বাঢ়িব ধৰিছে। সেই কাৰণে উৎপাদনৰ দ্বাৰা বাঢ়ি অহা জনতাক খাদ্যৰ যোগান ধৰিবলৈ টান হৈ পৰিছে।

তাৰ পিচত খেতিয়কসকলক চৰকাৰে খেতিৰ আহিলাপাতি সময়মতে যোগাৰ কৰি দিব নোৱাৰে আৰু চৰকাৰৰ পৰাও সহায় পোৱাত পলম হয়। গতিকে মহাজনসকলৰ পৰাই বেচি স্ত্ৰুত ধন ধাৰে নিব লগাত পৰে, নহলে ইফালে খেতিৰ দিন পাব হৈ যায়। তেওঁলোকে ঋণ পৰিশোধ কৰিবৰ বাবে উৎপাদন কৰা শস্যকে মহাজনসকলক আধা মূলীয়াকৈ বেচিব লগা হয়। সেইদৰেই খেতিয়কে কষ্ট কৰি উপাৰ্জন কৰা শস্য মহাজনৰ ঘৰতহে জমা হয়গৈ। যদি চৰকাৰে সময়মতে খেতিয়কসকলক আহিলাপাতিৰ যোগান ধৰিলেহেতেন বা ঋণ দিলেহেতেন তেনেহলে তেওঁলোকৰ এনে অৱস্থা কেতিয়াও নহল হেঁতেন।

গাখীৰ এটা পৰম সুখাদ্য। কিন্তু এই গাখীৰ যোগানৰ বাবে চৰকাৰে চকু দিয়া দেখা নেযায়। আমাৰ অঞ্চলত বহুত খুটি আছে য'ত যথেষ্ট পৰিমাণৰ গাখীৰ উৎপাদন হৈছিল। কিন্তু এতিয়া উৎপাদন কমি গৈছে। কাৰণ যিবিলাক চৰণীয়া গ্ৰেজিং আছে সেইবোৰ বেদখল হৈ কমি গৈছে ও লগে লগে সেই গ্ৰেজিংবোৰ ঘাঁহ কমি গৈছে কিন্তু চৰকাৰে ঘাঁহ বৃদ্ধিৰ কোনো ব্যৱস্থা হাতত লোৱা নাই। খুটিৰ গ্ৰেজিয়াৰসকলে কিমান আবেদন নিবেদন কৰিছে তথাপি একো ফল ধৰা নাই। অৱশ্যে কিছুমান বিজাৰ্ড আছে যি গৰু-মহৰ ঘাঁহৰ উপযোগী নহয়। সেইবোৰ বিজাৰ্ড খেতিয়কক ৩৪ বছৰৰ বাবে দিলে উৎপাদন বাঢ়িব ও পিছত সেইবোৰ গ্ৰেজিং গৰু-মহৰ ঘাঁহৰ উপযোগীও হব।

গাখীৰৰ পিচতে মাছ আমাৰ দৰকাৰী খাদ্য। কিন্তু এই মাছৰ সংখ্যাও আজি কমি গৈছে। আমাৰ চৰকাৰে মীন মহলবোৰ ৰাখিছে যদিও তাৰ উন্নতিৰ বাবে যথেষ্ট ব্যৱস্থা লোৱা নাই। যিবিলাক মঠাউৰী আৰু বান্ধ দিছে তাৰ দ্বাৰা মাছৰ উৎপাদন কমোৱাহে হৈছে। এই মঠাউৰী দিয়াৰ কাৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পৰা মাছ ওলোৱা পথ বন্ধ হৈ গৈছে আৰু ফলত মাছৰ সংখ্যা কমি গৈছে।

আমাৰ মাননীয় মন্ত্ৰীমহোদয়ে গাঁৱতো ঠায়ে ঠায়ে সস্তীয়া চাউলৰ দোকান খুলি দি বাইজক সহায় কৰাৰ বাবে ধন্যবাদ দিছে। আমাৰ শ্ৰীপাটোৱাৰী ডাঙৰীয়াই সিদিনাখন সস্তীয়া দোকানৰ পৰা অনা বুলি যি চাউল ইয়াত দেখুৱাইছিল সেই চাউল প্ৰকৃততে তাৰ পৰা অনা নাই। তেখেতৰ অভিযোগ একেবাৰে ভিত্তিহীন। তেখেতে মাত্ৰ চৰকাৰক সন্মালোচনাহে কৰিলে। কিন্তু সমস্যা সমাধানৰ বাবে কোনো পৰামৰ্শ আগবঢ়াব নোৱাৰিলে। তেখেতে জহা চাউলহে খায় বুলি কৈছিল। কিন্তু চৰকাৰে জনসাধাৰণক ক'ব পৰা জহা চাউল খুৱাব? বোধ কৰো সেই কাৰণেই চৰকাৰে যোগান-দিয়া চাউল বেয়া বুলি কৈছে। তেখেতে সিদিনা কৈছিল আৰু ময়ো কওঁ যে মজলদৈৰ এজন মহাজনে সস্তীয়া চাউলৰ বাবে চালানত টকা জমা দি গুৱাহাটীৰ পৰা চাউল নিবলৈ

আছিল। কিন্তু গুৱাহাটীত দেখিলে যে চালানত পাঁচ অনা কম ধৰিলে। সেই কাৰণে তেওঁক চাউল নিবলৈ নিদিলে আৰু তাৰ ফলত মহাজন বিমুখ হৈ খালি লৰী লৈ গুচি যায় আৰু অযথা খৰচ ভৰিব লগাত পৰে।

Mr. SPEAKER: Order, Order.

The hon. Member will please not cast any reflection to any hon. Member.

Shri DEBESWAR SARMA (Minister, Supply): দুই পইচাহে।

Shri DANDI RAM DUTTA (Mangaldai) : মই আন এটা ঘটনাৰ কথাহে কৈছো। সেইকাৰণে মই যোগান মন্ত্ৰীক অনুৰোধ কৰো যে যাৰ বাবে এনে হল তাৰ এটা সুব্যৱস্থা কৰিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, শস্য উৎপাদনকৰিবলৈ খেতিৰ বাবে টকাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। আনি জানো যে গৰু-ম'হেই খেতিৰ ঘাই সম্বল। কিন্তু সেই গৰু-ম'হৰ বাবে টকা যোগান ধৰাত চৰকাৰে বৰ হেলা কৰে। ইফালে খেতিৰ দিনতেহে গৰু-ম'হৰ বেমাৰ হয় আৰু মৰেও। সেই কাৰণে পশু-চিকিৎসা বিভাগে কৃপাদৃষ্টি ৰাখিব লাগে। খেতিৰ দিনত যদি গৰু-ম'হ নেপায় বা মৰি থাকে, তেন্তে খেতিয়কে কেনেকৈ খেতি কৰে? সেই কাৰণে চৰকাৰে পশু-চিকিৎসাৰ ফালেও মন-কাণ দিব লাগে। এইবাৰ মজলদৈৰ পশু-চিকিৎসালয়ত ঔষধ নথকাত লোকেল ষ'ৰ্ডৰ চেয়াৰমেনে স্থানীয় বজাৰৰ পৰা ঔষধ কিনাই হে চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। সেই কাৰণে কৃষকসকলৰ সুবিধাৰ কাৰণে চৰকাৰে পশু-চিকিৎসালয়বিলাকত যথেষ্ট পৰিমাণে ঔষধ ৰাখি বিশেষ যত্ন লব বুলি আশা কৰিলো। কৃষকৰ উন্নতিয়েই দেশৰ উন্নতি। তেওঁলোকেই দেশৰ খাদ্য যোগানৰ মূল ভেটি।

ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katonigaon): Mr. Speaker, Sir, I am thankful to you for giving me this opportunity to participate in the discussion about the present food problem of our State. It is really unfortunate that this part of the country which was always a surplus area and self-sufficient in food has now come to be a State where acute and more intricate and a vexed one after the great earthquake. It seems as if the topography of the State has been changed. Inclemency of weather and irregularity of the seasons have become rather normal features. Flood and drought have caused great devastations to the economic side of our cultivators, the yield has not improved. We depend largely, rather absolutely, on Nature for our cultivation and in the past the bounty of Nature was never denied to us. The shortage of production is the cause of the scarcity of food in our State.

Again, on the one hand, due to the repeated failure of crops, the production has been short and, on the other hand, a very large number of non-agriculturist people have come over to the State, who are to be fed from this deficit stock. Every year the influx of immigrants is being continued and more pressure has been given on the limited resources of the State. The Railway, the Steamer Company, the Tea Gardens, etc., have also a good number of employees who are non-producers of the State. Over and above these, the unscrupulous hoarders and businessmen have placed the Government in a tight corner for their speculative bargain and greed.

Thus, fall of production due to natural calamities, irregular and untimely flood and drought, menacing increase of population and speculative bargain of traders, all have contributed to the scarcity of food in the State. Our present Supply Minister has successfully tackled the situation and has been successful in arresting the upward trend of prices of rice.

The Government have done their utmost to increase production. But due to these factors the expected yield has not been obtained. The Government have introduced various schemes with a view to increase production. But the expected zeal, enthusiasm and co-operation of the people have not been obtained. Our leaders must put their heads together so that best results may be obtained. There may be errors and shortcomings here and there. But my Friends over here and there and their followers should appreciate that no amount of abuse and ridicule can solve the problem. They should co-operate in the proper implementation of the schemes so that some good result may be derived from them.

Government also should survey the causes and engage village level workers so that they can feel that Government is thinking of good to them. Embankments and drainages, if they have proved abortive, should be corrected and scientifically constructed. The Government officers should also feel that they must identify their interest with that of the country.

With these words, Sir, I appeal to the House to realise the gravity of the situation and to rise up to the occasion for its effective check and remedy.

Mr. A. THANGLURA [Aijal-West (Reserved for Scheduled Tribes)]: Mr. Speaker, Sir, I thank you for the opportunity given to me to say a few words in this matter. Well,

Sir, though I believe that man does not live by bread alone, yet the present food situation has eaten up a big slice of my time. I take this opportunity to say a couple of words on this matter. Being fully aware that the food situation is not a very happy one, I am torn in between the desire to speak in favour of the Motion and at the same time to acknowledge the immense service rendered by the Government towards improvement of the situation.

Sir, we all know that many people here in Assam, either in the hills or in the plains, have been faced with an acute scarcity of rice. We know the situation is already difficult and to make it worse some people have taken advantage of the situation to enrich themselves by means of hoardings and profiteering, much to the distress and misery of the people. But fortunately, Government have been quite vigilant in this matter and have spared no pain in bringing the situation under control and thus ameliorated the condition of the people. But, Sir, though the means of the Government are somewhat limited; yet by procuring quite a handsome amount of rice from the Centre, they have taken steps to ease the situation by way of opening fair price shops in different places. At the same time they have been quite alive in taking steps to check smuggling and restricting movement of rice from one place to another. While gratefully acknowledging Government's efforts in tackling the situation, I would humbly submit that there is yet room for improvement.

Sir, some of the Members of the Opposition the other day pressed on the Government to be rather liberal in giving help to the tribal areas [in particular. But as for me, I am not going to take up such a position. It does not matter whether we live in hills or plains ; none of us would like to be famished. After all, the horizon of hunger knows no geographical barrier. So, Government should render relief according to the needs of the areas, whether they are in the hills or plains. Now, Sir, I realise the position of the Government ; they are trying to do their best, but, at the same time, I cannot but draw their attention to the situation which the Mizo District is facing. Many of the hon. Members might know that the people in Lushai Hills depend entirely on *jhum* cultivation, which is a very unreliable method of cultivation. Moreover, this system of cultivation is also detrimental to the land. Sir, Aijal, the headquarters of the Mizo District, having a population of over 8,000, entirely depends for the subsistence on the villagers, who are the main cultivators. But strangely enough,

though the Lushai Hills is the biggest district in Assam in area, there is not even a single fair price shop at Aijal which is the headquarters.

Well, Sir, on my part it may not be discreet to show ungratefulness to the Government, but I cannot help maintaining this sort of attitude. I am happy to know that facilities have been extended to the people of South Lushai Hills by means of air-dropping. Although quite a big amount of rice and other food-stuffs have been dropped there and the position of the people also to a great extent has been ameliorated yet there are people living in the border close to the Chin Hills who have been still confronted with the scarcity of salt and other necessary commodities, not to speak of rice. As you know, Sir, the Lushai Hills is sandwiched by Burma and Pakistan and you can well imagine in what sort of position the people of the Lushai Hills are living there. So in this matter, I hope, the Government will spare no pain in seeing that the people are better looked after.

Then with regard to that thing, I have already stated that the people of the Lushai Hills indeed depend entirely on the villagers. When there is heavy rain in the Lushai Hills, the communication becomes the most critical problem for the people. Not to speak of the absence of good inter-village communication, the condition of the so-called Aijal-Silchar Road, which is the main line of communication for the people of the Lushai Hills is not good enough. This has deteriorated the position of the Lushai people who are already hard hit. But, whereas if there is good communication, the condition of the people with regard to rice, etc., could be ameliorated, even when there is scarcity of rice. But the people living in the Lushai Hills where the cardinal problem is evidently bad communication, their position is very bad. Though I have a lot of things to say, as the time at my disposal is very short, I would not like to take any more time of the House.

With these few words I would request the Government to see that something is done for the people of the Lushai Hills specially with regard to the communications.

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal) : সভাপতি মহোদয়, খাদ্য সমস্যা সম্পর্কে বিশেষতঃ cheap grain shop সম্বন্ধে এই সদনত বহুতো আলোচনা হৈছে। মই চৰকাৰক দোষাৰোপ কৰা বা ধন্যবাদ জনোৱাৰ আগতে এই cheap grain shop সম্বন্ধে কিছু কথা কব খুজিছোঁ।

আমাৰ ছৈখোৱা অঞ্চলত যেতিয়া বানপানী হৈছিল তেতিয়া তাৰ বাইজে দৰ্খাস্ত কৰাত চৰকাৰে cheap grain shop দিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছিল আৰু যথাসম্ভৱ দিছিল। এই cheap grain shop ৰ সুবিধা যাতে বাইজে ভালকৈ পাব পাৰে তাৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ যাওতে চৰকাৰে যি বিলাক officer ক দায়িত্ব দিছিল তেখেত সকলে কিছুমান গাঁৱৰ বৰমুৰীয়া আৰু গাঁৱত কাক কিমান চাউল দিব লাগে তাক নজনা মানুহক food committee ত লোৱাৰ কাৰণে বেমেজালি হৈছিল। তাৰ পিচত বাইজে যেতিয়া তাৰ প্ৰতিবিধানৰ কাৰণে কলে তেতিয়া যি বিলাকে চুকে-কোণে গাঁৱলীয়া বাইজৰ কথা জানে তেনেকুৱা মানুহক food committee ত লবলৈ চৰকাৰে আদেশ দিলে আৰু তাকে কৰাত বেমেজালি দূৰ কৰা সম্ভৱ হল। দ্বিতীয়তে যেতিয়া চৰকাৰী গুদামৰ পৰা চাউল অনা হয় তেতিয়া চৰকাৰে ভাল চাউলকেই দিয়ে, কিন্তু গাওঁ পাওতে চাউলবিলাক মাজে সময়ে মিহলি হৈ পৰে। ধুনীয়া চাউলৰ পৰিবৰ্ত্তে মাজে মাজে আহ চাউল ওলাইছিল। তদন্ত কৰোতে জানিব পৰা গৈছিল যে কোনো কোনো ব্যৱসায়ীয়ে চাউলত গুণগোল কৰিছে। এই সম্বন্ধে জনোৱাত supply বিভাগৰ officer এ আশ্বাস দিছিল যে ভবিষ্যতে যেতিয়া গুদামৰ পৰা চাউল দিব তেতিয়া তেওঁলোকে ভালকৈ চাই দিব। কিন্তু তথাপি আমি অনুৰোধ কৰিছিলোঁ— গুদামৰ পৰা যেতিয়া চাউল supply কৰা হয় তেতিয়া তাত supply বিভাগৰ যিসকল উচ্চপদস্থ কৰ্মচাৰী থাকে তেখেত সকলে যেন কেনে ধৰণৰ চাউল দিয়ে তাক ভালকৈ মনত ৰাখি food committee ৰ চেক্ৰেটৰী বা প্ৰেচিডেণ্টক জনাই দিয়ে। আমি দেখিছোঁ যে যেতিয়া চৰকাৰক বৰকৈ জনাব ধৰে তেতিয়া যি food committee থাকে তাক ভাঙি দিয়া হয় আৰু মণ্ডল আৰু কাননগুৰু দায়িত্ব দিয়া হয়। এই মণ্ডল আৰু কাননগুৰু সকলে কিছু দক্ষিণা বিচাৰে আৰু সেই দক্ষিণাৰ কথা আমি জানো, তাৰ ফলত Minor ক Adult কৰি পেলায়। যিজন Sub-Deputy Collector charge ত থাকে তেওঁক দায়িত্ব দিলে চাউল পোৱাত অসুবিধা নহয় আৰু কামো বৰ বেচি নহয়। কিন্তু যেতিয়া মণ্ডল-কাননগুৰু চেক্ৰেটৰী কৰে তেতিয়া চৰকাৰে চকু ৰাখিব বুলি আশা কৰিলোঁ। কাৰণ এনেকুৱা ধৰণৰ কথা ছৈখোৱা ঘাটত পাই আহিছোঁ। বাইজৰ যে এই বিষয়ে দোষ নাই মই কব নোৱাৰোঁ। মই দেখিছোঁ যে বাইজৰ একেলগে সম্পূৰ্ণ কোটা চাউল কিনিবৰ অৱস্থা নথকাৰ কাৰণেই কিজানিবা চাউলৰ পৰিবৰ্ত্তে ১১০ অনাৰ নিমখ লৈ চাউল পালো বুলি Ration কাৰ্গজত চহী কৰি থৈ যায়। যেতিয়া বাইজৰ হাতত টকা নাথাকে সস্তীয়া কিবা বস্তু লৈ চাউলখিনি ব্যৱসায়ী জনক এৰি দিব লগা হয়। এইবিলাক যাতে নহয় তাৰ কাৰণে এটা ব্যৱস্থা থাকিব লাগে।

মই অনুভৱ কৰিছোঁ যে আজি যি সস্তীয়া চাউলৰ দোকান আছে তাৰ কাৰণে যিটো Food Advisory Committee হয় তাত ভাল মানুহ লব লাগে আৰু যিবিলাক মানুহে চাউল পাব তেওঁবিলাকৰ সংখ্যা কিমান তাক গাঁৱে গাঁৱে গৈ হিচাপ কৰি দিব লাগে আৰু সেইমতে চাউল supply কৰিব লাগে। ইয়াকে কৰিলে আজি যি অসুবিধা হৈছে সেই অসুবিধা দূৰ হব বুলি আশা কৰোঁ।

অধিক শস্য উৎপাদনত, অতিবৃষ্টি অনাবৃষ্টি আৰু বানপানীয়ে, যে বাধা দিছে, এইটো সঁচা কথা। কিন্তু আমাৰ মানুহবিলাকৰ পৰা সদায় শুনো যে আমাৰ দেশত যথেষ্ট খাদ্য-দ্ৰব্য উৎপন্ন হব পাৰে কিন্তু চৰকাৰে আমাক সেইদৰে সুবিধা নিদিয়। আগেয়ে যথেষ্ট পৰিমাণে খাদ্য-শস্য হৈছিল হয়, কিন্তু আজিৰ এই প্ৰাকৃতিক যুদ্ধৰ দিনত সেই সময়ত যি শ্ৰম কৰিছিল আৰু সেই সময়ত যি খেতিৰ পদ্ধতি আছিল আজি তাৰ আগলৈ পৰিবৰ্ত্তন কৰিব লাগিব। আমি আজি বেচিকৈ শ্ৰম কৰিব লাগিব আৰু খেতি কৰাৰ পদ্ধতিও পৰিবৰ্ত্তন কৰিব লাগিব। আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ যে এতিয়া আমাৰ সাধাৰণ গাঁৱলীয়া মানুহে বুট-মাহ, মণ্ড-মাহ, খেচাৰী-মাহ আদিৰ খেতি, খাবৰ নিমিত্তে কৰে, কিন্তু

সেইবিলাক যথেষ্ট পৰিমাণে যে উৎপন্ন হ'ব পাৰে সেই বিষয়ে কোনোবাই খবৰ কৰেনে ? যেতিয়া বানপানীত, ভাল খেতি নহয় তেতিয়া চৰকাৰে বুট-মাহ, মণ্ড-মাহ আদি কৰিবৰ কাৰণে বাইজক উৎসাহিত কৰিব পাৰে। এইদৰে বেচিকৈ বুট, মণ্ড আদি মাহৰ খেতি কৰিলে ধানৰ পৰিবৰ্ত্তে কিছু শস্য হ'ব পাৰে। তাৰ বাহিৰেও সেইবিলাক অঞ্চলত আলু খেতি কৰিবৰ কাৰণে যথেষ্ট সুবিধা আছে। তাৰ মানুহে কয় যে যি সময়ত আলু খেতি হয় সেই সময়ত কৃষি-ঋণৰ পৰিবৰ্ত্তে আলুৰ কঠীয়া দিব লাগে। আমি চৰকাৰলৈ টেলিগ্ৰাম কৰি থাকোঁ, কিন্তু যেতিয়া খেতিৰ সময় পাব হৈ যায়—ডিচেম্বৰ মাহৰ শেষত হৈ শ্বিলঙৰ আলুৰ কঠীয়া তাত মানুহে পায়। যিমান আলু যায় তাৰে বাইজে সম্ভবপৰ মতে খেতি কৰিব নোৱাৰে। কিয়নো, কাৰোবাৰ ভাগত ১০০ সেৰ, কাৰোবাৰ ভাগত ১৫০ সেৰ এনেটকৈহে পৰে। লিষ্টি মতে বিতৰণ নোহোৱাৰ কাৰণে যিবিলাক মানুহে খেতি নকৰে সেইবিলাকেও আলুৰ কঠীয়া পায় আৰু তেওঁলোকে সৰু সৰু দোকানত সেই আলু বিক্ৰি কৰে। এই সন্দন্ধে আজি তিনি বছৰে চৰকাৰক জনোৱা মনত পৰে আৰু এতিয়াও জনাব পাৰিম। সেইবিলাক ঠাইত যথেষ্ট পৰিমাণে শিলং আৰু নাইনিতালৰ আলুৰ কঠীয়া সময়মতে দিলে ধান নহলেও মানুহৰ কিছু সহায় হ'ব পাৰে।

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, Agriculture): অনাৰেবোল মেম্বৰে নোক কব নে কোন বছৰত এনেকুৱা হৈছে? মই জনাত যোৱা দুবছৰে কোনো আলুগুটি বিতৰণ কৰা নাই। এইটো আগৰ কথা নে যোৱা বছৰৰ কথা? যোৱা বছৰত হলে মই এই বিষয়ে enquiry কৰিম।

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal): ১৯৫২ আৰু ১৯৫৩ চনত আলুগুটিৰ কঠীয়া দিছিল। যোৱা বছৰ transferred area ত দিয়া হৈছে। ছৈখোৱাৰ বাইজক কলে যে আলুৰ নিমিত্তে মাটি তৈয়াৰ কৰিব লাগে কিন্তু সেই আলুৰ কঠীয়া সদিয়া পালেগৈ। তাত কেনেকৈ বিতৰণ কৰিছে কব নোৱাৰোঁ।

আমাৰ Supply বিভাগৰ যি জন মন্ত্ৰী আছে তেখেতে যে Central Government ৰ পৰা যথেষ্ট পৰিমাণে চাউল আনিব পাৰিব মই সেইটো আশা নকৰোঁ। বৰ্ত্তমান অৱস্থাত বাহিৰৰ পৰা চাউল আনিবলৈ বাধ্য, কিন্তু ভবিষ্যতে যাতে চাউল আনিব লগা নহয় তাৰ কাৰণে চৰকাৰে বাইজক কিছু টকা দিব লাগে আৰু ঠিক সময় মতে ধানৰ কঠীয়া বিতৰণ কৰিব লাগে। ধানৰ কঠীয়াত যদি কেইবা বিধৰো ধান মিহলি হৈ থাকে তেন্তে খেতি ভাল নহয়। সেই কাৰণে বাইজে যাতে নিৰ্ভাজ কঠীয়া পাব পাৰে তাৰ কাৰণে চৰকাৰে নিৰ্দেশ দিব লাগে।

কৃষিবিভাগৰ Demonstrator বিলাকৰ খেতিৰ সন্দন্ধে যথেষ্ট শিক্ষা থাকিব লাগে। খেতিৰ সন্দন্ধে অভিজ্ঞতা নথকা Demonstrator ও আছে। তেনেকুৱা Demonstrator এ বাইজক উৎসাহিত কৰিব নোৱাৰে। Demonstrator বিলাক Matriculate বা under-matric আৰু খেতি কৰিব পৰা হলে এনেকুৱা নহ'ব বুলি আশা কৰোঁ। তেওঁবিলাক উৎসাহী আৰু উদ্যমশীল হলে ভাল হয়। আমাৰ খাদ্য সমস্যা সন্দন্ধে চৰকাৰী আৰু বে-চৰকাৰী ভাবে দুগুণ চেষ্টা কৰিব লাগিব আৰু ধান-চাউলৰ পৰিবৰ্ত্তে অন্যান্য খেতি কৰি যদি অলপ চাউল বাহি কৰিব পৰা যায় তেনেহলে আমাৰ খাদ্য সমস্যা বহুত পৰিমাণে সমাধান হ'ব বুলি আশা কৰোঁ। সেই কাৰণে এই বিষয়ে চৰকাৰৰ যিবিলাক নীতি আছে মই তাক সমৰ্থন কৰিছোঁ।

Shri MOHIDHAR PEGOO [Jorhat (Reserved for Scheduled Tribes)] : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমান খাদ্য সমস্যা সম্পৰ্কে ভালেখিনি তৰ্ক-বিতৰ্ক আৰু আলোচনা সমালোচনা হোৱাৰ পিচত মোৰ বিশেষ কৰিলে নাই বুলিলেও হয়। তথাপি বোলে,—‘সভাত থাকি নেমাতে উচিত—দোষে পায় তাকে। কিঞ্চিত কিঞ্চিত’। সেই কাৰণেই দুআধাৰ মান কৰিলে দিছো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বোৰা আৰোগ্যৰ বাবে ঔষধ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰাৰ আগতে বোৰাৰ লক্ষণ আৰু কাৰণ নিৰ্ণয়ৰ বাবেহে চেষ্টা কৰিব লাগে। খাদ্যাভাৱ মোচনৰ আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰাৰ আগতে আমি এই অভাৱৰ মূল কাৰণ সমূহলৈ লক্ষ কৰিব লাগে। মোৰ বোধে ইয়াৰ প্ৰথম কাৰণ হৈছে—আমাৰ দেশে এতিয়াও আধিক স্বচ্ছলতা লাভ কৰিব পৰা নাই, যিহেতু—ই এখন চালুকীয়া গণতান্ত্ৰিক দেশ। দ্বিতীয় কাৰণ হৈছে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ। ১৯৫০ চনৰ প্ৰলয়ঙ্কৰী ভূমিকম্প আৰু তাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া স্বৰূপ প্ৰতি বছৰে আহি থকা প্ৰবল বানপানী। ইয়াৰ ফলতেই মাটিৰ উপৰি ভাগৰ ভৌগোলিক পৰিবৰ্তন হৈ অসমতাৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু ইয়াৰ কাৰণেই পানীৰ অস্বাভাৱিক ক্ৰিয়া আৰু সেই বাবেও খাদ্য সমস্যা জটীলতৰ হৈ পৰিছে। তদুপৰি বহিৰাগতৰ অবিশ্ৰান্ত সোঁত আৰু জনসংখ্যাৰ স্বাভাৱিক বৃদ্ধিয়েও খাদ্যাভাৱ বৃদ্ধি কৰিছে; কিন্তু পূৰ্বোক্ত কাৰণৰ পৰা আনহাতে কৃষি উৎপাদন কমি গৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই বৰ্তমান খাদ্য পৰিস্থিতিৰ অন্যতম কাৰণ স্বৰূপে—অগ্ৰিয় হলেও এটা সত্য কথা স্বীকাৰ কৰিব খোজো, আশা কৰো সদনৰ সদস্য সকলে এই বিষয়ে মোৰে সৈতে এক মত হব। সেইটো হৈছে—আজি আমি আমাৰ জাতিৰ নৈতিক বল হেৰোৱাই পেলাইছো। শ-শ বছৰৰ দাসত্বৰ অভিশাপ আৰু তাৰ লগতে দ্বিতীয় মহাসমৰেই—আমাৰ এই নৈতিক অবনতিৰ মূল আৰু তাৰেই প্ৰতিক্ৰিয়া স্বৰূপে বৰ্তমানৰ এই খাদ্য সমস্যাক মুখ্য কৰি বিবিধ সমস্যাৱলীৰ উদ্ভৱ হৈছে। আমাৰ এই খাদ্য সংকটৰ মূল কাৰণ এইটোৱেই বুলি কলেও অত্যাতি কৰা নহয়।

অধ্যক্ষ মহোদয়, অনুসংকটৰ কাৰণে চিন্তা কৰিলে দেখা যায় যে বৰ্তমান যেনেকৈ মানুহৰ জীৱন যাত্ৰাৰ মানদণ্ড বাঢ়ি গৈছে সেইদৰে আয়ৰ বাট বৃদ্ধি হোৱা নাই। উদাহৰণ স্বৰূপে ধৰা যাওক আগৰ দিনত য’ত এটা কামিজৰেই সাধাৰণ গাৱলীয়া মানুহৰ দিন গৈছিল, য’ত গাৱৰ তিৰোতাৰ এটা ব্লাউজ হলেই চলিছিল বা ব্লাউজৰ ব্যৱহাৰেই নাছিল তাত আজি কম পক্ষেও তিনিটা কামিজ বা ব্লাউজ নহলে নচলে। সেইদৰে সকলো ক্ষেত্ৰতে জীৱনযাত্ৰাৰ মানদণ্ড বাঢ়ি গৈছে। কিন্তু সেই অনুপাতে দেশৰ উৎপাদন বৃদ্ধি হোৱা নাই। যি খাদ্য সমস্যা আমাৰ ৰাজ্যত আৰম্ভ হৈছে, সেই সমস্যা ক্ৰমশঃ জটীলতৰ হৈ আহিছে। এই সমস্যাৰ সোনকালে সমাধান হৈ যোৱাৰো আশা নাই।—কাৰণ আমাৰ ৰাজ্যৰ প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ কেতিয়া শুচিৰ তাৰ কোনো নিশ্চয়তা নাই। সেইকাৰণে চৰকাৰ আৰু জনসাধাৰণে এতিয়াৰ পৰাই বৰ্তমানৰ সমস্যা সমাধান কৰাৰ উপৰিও ভবিষ্যৎ সমস্যা সমাধানৰ কথাও চিন্তা কৰিব লগীয়া হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, এটা প্ৰশ্ন আমাৰ মনত সাধাৰণতে উদয় হয় যে আমি স্বাধীনতা পোৱাৰ লগে লগে গোলামী শৃংখলৰ পৰা মুক্তি লাভ কৰিলো, কিন্তু আমাৰ অভাৱ নুগুচিল কিয়? মই এই খিনিতে এটা কথা কব খোজো আমি এই কথা পাহৰিলে নহব যে আমাৰ গণতন্ত্ৰই “A Government of the people, by the people and for the people,” এই সংজ্ঞাৰ উপৰিও অধিক অৰ্থ কৰে। সেয়ে হৈছে আমাৰ গণতন্ত্ৰই পাৰ্থিৱ স্বাধীনতাৰ উপৰিও “সত্য শিবম্, সুন্দৰম্”ৰ আদৰ্শত চিৰ শান্তিৰ প্ৰতীক স্বৰূপ ৰাখি গৈছে। বোধ হয় সেই বাবেই আমাৰ চৰকাৰে ভাত কাপোৰৰ অভাৱ মোচনৰ ক্ষেত্ৰত আশানুৰূপ আগুৱাব পৰা নাই।

অধ্যক্ষ মহোদয়, দুখৰ বিষয় আমাৰ দেশে গণতান্ত্ৰিক স্বাধীনতা লাভ কৰিলেও শিক্ষাৰ অভাৱত জনসাধাৰণ সম্পূৰ্ণ সজাগ হ'ব পৰা নাই। সেই বাবেই আমাৰ দেশৰ ঔৰীয়াল সকলে অতি সাৱধানে কাম কৰিব লাগিব। খাদ্য সমস্যা সম্পৰ্কত যোগান বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰো যে “লৰাই পানী পেলায়, বুঢ়া পিছলি পৰে” এই কথাষাৰ মনত ৰাখে। বাহওক এতিয়া মই খাদ্য সমস্যা সমাধানৰ সম্পৰ্কে দু-আঘাৰ মান কব খোজো।

Shri DEBESWAR SARMA (Minister, Finance): লৰাই পানী পেলায়, বুঢ়া পিছলি পৰে” ইয়াত এই কথা আঘাৰৰ তাৎপৰ্য্য কি?

Shri MAHIDHAR PEGOO [Jorhat (Reserved for Scheduled Tribes)]: ইয়াৰ তাৎপৰ্য্য হৈছে যে আমাৰ দেশত যদিও বাইজেই বজা—তথাপি জন সাধাৰণৰ দোষত দেশৰ কিবা অনিষ্ট ঘটিলেও তাৰ বাবে নেতাসকলেই দায়ি হ'ব লগাত পৰে।

খাদ্য সমস্যাৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াকে কও যে কেৱল গৱৰ্ণমেণ্টৰ ওপৰত দোষাৰোপ কৰি থকাতকৈ “সংহতি কাৰ্য্যসাধিকাঃ” এই মূল মন্ত্ৰ লৈ সকলো ক্ষেত্ৰতে চৰকাৰৰ সহযোগীতা কৰাহে সমস্যা সমাধানৰ আচল উপায়। সমাধানত সমূহীয়া প্ৰচেষ্টাৰ নিত্য দৰকাৰ। সি যি নহওক সমস্যা সমাধান সম্পৰ্কত এটা কথাৰ বাবে মাননীয় যোগান মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি থও যে—গৱৰ্ণমেণ্টে বৰ্ত্তমান যি কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত লৈ ঠায়ে ঠায়ে চাউলৰ দোকান খুলিছে তাৰ দ্বাৰা বাইজৰ অশেষ উপকাৰ হৈছে, কিন্তু তাৰ লগে লগে আমাৰ গাঁৱলীয়া বাইজক ধান যোগাৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থাও কৰিব লাগে। সেইবাবে আৰু আগন্তুক দুতিক্ষৰ পৰা বন্ধা কৰিবলৈকো মই তেখেতক আগতীয়াকৈ চিন্তা কৰিবৰ বাবে গোহাঁবী জনালো। “চোৰ গলে বুদ্ধি, বৰষুণ গলে জাপী” এনেকুৱা অৱস্থা যাতে নহয়। গৱৰ্ণমেণ্টে ভৱিষ্যতৰ কাৰণে বতৰতেই ধান মজুত ৰাখি তাৰ দ্বাৰা আংশিকৰূপে হলেও অভাৱ মোচনৰ উপায় কৰিব বুলি আশা কৰিলো ধান কিনাৰ যদি অন্য প্ৰকাৰৰ সুবিধা নাথাকে তেনেহলে Primary Panchayat বিলাকক টকা পয়চা দি যোগান দিব পাৰিলে পঞ্চায়তবোৰে বতৰ অনুযায়ী ধান সংগ্ৰহ কৰি নিজা গুদামত জমা ৰাখিব আৰু আৱশ্যক অনুযায়ী মহকুমাৰ চৰকাৰী গুদামলৈ স্থানান্তৰিত কৰি চৰকাৰী বিষয়াৰ তত্ত্বাৱধানত মজুত ৰাখিব আৰু তাৰ পৰা আৱশ্যক মতে চৰকাৰে যথাস্থানত বিতৰণ কৰিব পাৰিব। বৰ্ত্তমানে গাঁৱত বহুতো সৰু সৰু অনেক দোকান আছে সেই দোকান বোৰে আন বস্ত্তৰ বিনিময়ত গাঁৱলীয়া মানুহৰ ধানবোৰ লয় আৰু সেই ধান পিচত বেচি দামত বিক্ৰী কৰে। এই ধান বোৰৰ পৰিমাণ নিচেই সামান্য নহয়।

অধ্যক্ষ মহোদয়, খাদ্য সংকট সম্পৰ্কে আৰু বেচি কৈ সময় নষ্ট নকৰো। বৰ্ত্তমান চৰকাৰে যি ব্যৱস্থা হাতত লৈছে তাত সকলোৱে সহযোগ কৰিলে আমাৰ খাদ্য সমস্যাৰ কিছু সমাধান হ'ব বুলি ভাবিব পাৰি। ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সানৰণি মাৰিলো।

Swami KRISHNANANDA BRAHMACHARI (Kokrajhar): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অনুাং ভৱতি ভূতানি—অনুৰ পৰাই জীৱৰ সৃষ্টি। অন্য সমস্যাৰ কথা আজি চাৰিওফালৰপৰা জনবৰ হৈছে। আমাৰ দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিচত চৰকাৰে দেশৰ কাৰণে যি কৰিব লাগে যথেষ্ট কৰিছে। আগেয়ে য'ত বাস্তা নাছিল তাত বাস্তা হৈছে, য'ত পানীৰ অভাৱ আছিল তাত পানীৰ ব্যৱস্থা কৰিছে, যত ডাক্তৰখানা নাছিল তাত ডাক্তৰখানা হৈছে, য'ত স্কুল নাছিল, তাত স্কুল-কলেজ স্থাপিত হৈছে। তথাপিও আজি জন-সাধাৰণ চৰকাৰৰ ওপৰত বিতুষ্ট আৰু বিকোভ ভাৱ পৰায়ণ হৈছে কিয়? ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ

হৈছে অনু-বস্ত্ৰৰ সমস্যা। দেশবাসীয়ে অন্তৰত প্ৰথম আশা পোষণ কৰিছিল যে স্বাধীনতাৰ পিচত দেশ নদন বদন হৈ অনু-বস্ত্ৰকে আদি কৰি ভাৰতৰ বাৰতীয় সমস্যাৰ সম্যক বৰমে সমাধান হব। কিন্তু ভাৰতবৰ্ষৰ দৈব-দুৰ্ভিপাকত স্বাধীনতাৰ লগে লগে যি ভাৰতবৰ্ষ বানান্ধ-মহাভাৰতৰ যুগত অথও আছিল, ছ-শ বছৰ মুছলমান ৰাজত্বত আৰু ডেৰ-শ বছৰ বৃটিছ ৰাজত্বত অথও আছিল, সেই দেশ খণ্ডিত হৈ হিন্দুস্থান-পাকিস্থানত পৰিণত হল। ভাৰতীয় নৰ-নাৰীৰ ভাগ্য বিপৰ্য্যয়ৰ ইও এটা প্ৰধান কাৰণ। প্ৰাকৃতিক দুৰ্য্যোগেই কওক নাইবা ঈশ্বৰৰ ইচ্ছাই কওক বছৰে বছৰে দৈব দুৰ্য্যোগত ভূমিকম্প আৰু বানপানী হৈ দেশবাসীৰ অনু-বস্ত্ৰৰ এটা বিৰাট সমস্যা দেখা দিছে। তদুপৰি তাৰ লগে লগে আনুসঙ্গিক কিছুমান দোষে দেশবাসীক আৰু জ্বুলা কৰিছে। মোৰ সমষ্টিতে কোকৰাঝাৰ অঞ্চলত গৰু-ম'হৰ মাৰকে হাজাৰ হাজাৰ গৰু মাৰি কৃষকৰ সৰ্বনাশ সাধন কৰিছে। কৃষকৰ যেতিয়া বৰষুণৰ আৰম্ভণি হয় তেতিয়া বৰষুণ নহয়, পানীৰ ব্যৱস্থা হলেও পোকে ধান সমূলি বিনাশ কৰে। চৰকাৰে জল নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে অনেক ঠাইত মথাউৰি ৰাখিছে আৰু আৰু দং খন্দাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ইয়াৰ পৰিণাম হৈছে এফালে হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ উপকাৰ হৈছে আৰু আনফালে হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ অনিষ্ট সাধন কৰিছে। বিজনী অঞ্চলৰ বিষ্ণুপুৰত আহধান প্ৰতি মোণে ৩৭ টকা দৰে বিক্ৰী হৈছিল। সেই ধান যেতিয়া কৃষকে কিনি খাবলগীয়া হল তেওঁলোকে মহাজনৰ পৰা প্ৰতি মোণে ১৮৭ টকা দৰে কিনিছিল। চৰকাৰে ধান-চাউল দিয়াৰ ব্যৱস্থা হাতত লৈছে, কিন্তু মহাজন সকলে অতি লোভত ধানৰ লগত বালি আৰু চাউলৰ লগত পাথৰ মিহলাই দিও বেচি লাভ কৰিবৰ চেষ্টা কৰিছে। এনেকুৱা প্ৰমাণো বহুত আছে। দেশবাসী লাগে নাখাই মৰকেই তেওঁলোকক লাগে কেৱল ধন। প্ৰত্যেক ঠাইত আইন কানুনৰ ব্যৱস্থা কৰিলে কি হব? আইনৰ ছিদ্ৰেদি মানুহ সাৰি যায়। ম'হ-গৰুকহে লাঠীৰ দ্বাৰা শাসন কৰিব লাগে; স্বাধীন দেশৰ নৰ-নাৰীক কেৱল আইন কানুনৰ দ্বাৰা শাসন কৰিব লগা হলে স্বাধীনতা বিড়ম্বনা মাথোন।

যি জাতিয়ে এদিন সত্য অহিংসা আৰু নৈতিক বলত স্বাধীনতা অৰ্জন কৰিছিল বৰ্ত্তমান সেই দেশবাসীৰ নৈতিক চৰিত্ৰৰ নগ্ন মূৰ্ত্তি দেখি পৰিতাপ হয়। দেশ উন্নয়ন আৰু সমৃদ্ধিশালী কৰা কেৱল মাথোন এই সদনৰ মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয় আৰু সদস্য সকলৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ নকৰে। ভাৰতৰ প্ৰত্যেক নৰ-নাৰীৰেই এই গুৰু দায়িত্ব আছে। দেশ স্বাধীন হলেও ৰাজ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ আমোলাতাত্ত্বিক মনোভাৱ এতিয়াও গুচা নাই। দেশ সংগঠনৰ কাৰণে ৰাইজৰ যেনে সদিচ্ছা আৰু সহযোগীতাৰ প্ৰয়োজন আছে সেইদৰে ৰাজকৰ্ম্মচাৰী সকলৰো সদিচ্ছা আৰু সহযোগৰ প্ৰয়োজন। এই সদনৰ মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয় আৰু সদস্য সকলক বিশেষ ভাবে মই নিবেদন কৰে। দেশবাসীৰ অন্তৰত যাতে নিঃস্বার্থ দেশাত্মবোধ জাগে আৰু নৈতিক বলত যাতে দেশবাসী বলীয়ান হয় সেইফালে লক্ষ্য ৰাখে যেন।

Shri SURENDRA NATH DAS (Patacharkuchi):

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, খাদ্য সমস্যা সম্পৰ্কে বহুত আলোচনা হৈ গৈছে। আজি আমাৰ গোটেই অসমত খাদ্য সমস্যাৰ লগতে প্ৰাকৃতিক দুৰ্য্যোগে এটা বৃহৎ মূৰ্ত্তি ধাৰণ কৰিছে। অসমৰ চাৰিও ফালৰ পৰা খবৰ আহিছে। সত্য সকললৈ টেলিগ্ৰাম আহিছে যে চাৰিও ফালে বানপানীৰ উৎপীড়ন হব লাগিছে। বিশেষকৈ কামৰূপত এনে এটা মহকুমা নাই যত বানপানী হোৱা নাই। টিহু, বৰমা, নলবাৰী, ৰঙিয়া, বৰপেটা, হস্তিনাপুৰ মৌজা গোটেই বজালী মৌজাৰ খেতি বানপানীয়ে নষ্ট কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও অম্বুবাচিৰ লগে লগে আমাৰ পুৰণি প্ৰথা অনুযায়ী সকলোৱে কঠিয়া পেলাইছিল। বানপানীত সেইবোৰ উঠি গ'ল।

গৱৰ্ণমেণ্টে জনসাধাৰণৰ বাবে ঠায়ে ঠায়ে সস্তীয়া চাউলৰ দোকান দিছে। সেই বিলাক দোকানে যোৱা মাৰ্চত মাহৰ পৰা সস্তীয়া চাউলৰ যোগান ধৰিছে। বহুতে ভাবিছিল অকল সস্তীয়া চাউল কিয় বিনা মূল্যতে চাউলৰ যোগান ধৰিব লাগিছিল। এনেকুৱা অৱস্থাত গৱৰ্ণমেণ্টে যথেষ্ট বকমে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা চাউল আনি বিপদগ্ৰস্ত অঞ্চলত দিব লাগে। টিহুত চৰকাৰৰ চাউলৰ গুদান আছে তাতো বহুত বেমেজালি ঘটিছে। খবৰ পাইছো, তাৰ তদাৰক কমিটি Vigilant Committee, Business Community আৰু চৰকাৰী হাকিম একমত হব নোৱাৰাৰ কাৰণে তেওঁলোকে resign দিছে। কিন্তু দেখা যায় সেইটো কাৰ্য্যত পৰিণত হোৱা নাই। এই দোকানবোৰ ৫ মাইল অন্তৰে অন্তৰে দিয়া হৈছে। ৫ মাইল দূৰৰ পৰা তিবোতা মানুহে চাউল আনিব লাগে। এই দোকান বোৰ ৫ মাইল দূৰৰ পৰিৱৰ্ত্তে ১/১১১০ মাইল দূৰৰ ভিতৰত দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই চাউলৰ দোকানদাৰ সকলে চাউলৰ টকা সদৰত জমা দিব লাগে, তাৰ দ্বাৰা বিতৰণত দেৰি হয়। গতিকে মই কব খোজো যে নলবাৰীত চৰকাৰৰ যি Apex Bank আছে তাতো টকা জমা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিলে সোনকালে চাউল বিতৰণ কৰিব পাৰে। স্বাধীনতা পোৱাৰ পিচত Grow-More-Food Campaign কৰি বহুতো Grazing Reserve, dereserve কৰিলে। মানুহে ভাবিছিল দেশত খাদ্যৰ অভাৱ দূৰ হব। সেই সময়তে শোৱনখাটা, ভোগপাৰা, কাকী ইত্যাদিত বহুতো পৰিয়াল তাত বসবাস কৰিলেগৈ। স্কীম অনুযায়ী তেওঁলোকক যিমান সুবিধা দিব লাগিছিল সিমান সুবিধা তেওঁলোকক দিয়া হোৱা নাই। আগতে কোৱা হৈছিল যে তাত বাস্তৱ্য ঘটাব ব্যৱস্থা থাকিব, শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা থাকিব, চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা থাকিব, উন্নত ধৰণৰ খেতিৰ ব্যৱস্থা থাকিব। কিন্তু দেখা যায় আজি ৫ বছৰ হৈ গল সেইবিলাক ঠাই এতিয়াও মৰুভূমি হৈ আছে। সেইবিলাক ট্ৰাইবেল এলেক। গতিকে তাৰ প্ৰতি এনেকুৱা উদাসীনতা ভাল হোৱা নাই। এতিয়াও পুনৰি ধৰণে খেতি চলিয়েই আছে। সেইকাৰণে আমাৰ উৎপন্ন বৃদ্ধি হোৱা নাই। সেইকাৰণে আন উন্নত ধৰণে খেতিৰ ব্যৱস্থা যদি কৰা নহয় তেনেহলে বৰ্ত্তমান খাদ্যৰ যি পৰিস্থিতি হৈছে সি থাকিয়েই যাব। কৃষি বিভাগৰ পৰা বিদৰে ব্যৱস্থা হব লাগিছিল সেই ধৰণে ব্যৱস্থা হোৱা নাই। খেতিৰ উত্তম বিধান কৰাৰ বাবে ধান খেতিয়কে উচিত পৰিমাণে নাপালে ৰাজ্যত উত্তম খেতি কৰা পৰা হব? সেই বিধানবোৰ Contractor ৰ হাততে থাকে Demonstratorৰ হাতত নপৰেই। গতিকে যি বিধান খেতিকক দিবৰ কাৰণে কৃষি বিভাগে দিয়ে সেই বিধান পাওতে বহুত দেৰী হৈ যায়। অকল ধানৰ কথাই নাই, মাহ ইত্যাদি আন শস্যবোৰো বিধান সেইমতে খেতিয়কে সময় মতে নাপায়। ইয়াৰ উচিত ব্যৱস্থা কৃষি বিভাগে কৰা উচিত আৰু চাব লাগে যে যাতে খেতিৰ বিধানবোৰ খেতিয়কে সময়মতে পায়। কৃষি বিভাগে দোং বন্ধা ক্ষেত্ৰত যি স্কীম লৈছিল সেই মতে গাৱলীয়া ৰাইজে দোং তৈয়াৰ কৰিছে কিন্তু তাক পৰিপাতি হিচাবে সাধাৰণ খেতিয়কে কৰিব নাজানে, কাজেই কৃষি বিভাগৰ বিশেষজ্ঞ কৰ্মচাৰী যিসকলে বিদেশত শিক্ষা লৈ আহিছে তেওঁলোকে দোং বন্ধা কামত ৰাইজক উপদেশ পৰামৰ্শ আদি দি দেখুৱাই দিব লাগে। কিন্তু কৃষি বিভাগৰ উচ্চ কৰ্মচাৰী আৰু খেতিয়ক ৰাইজৰ মাজত কোনো যোগাযোগেই নাই। আজি খাদ্য সমস্যাৰ এই অৱস্থা হোৱাৰ বাবে দোষী কোন? গতিকেই চৰকাৰৰ যিবিলাক Development Scheme আছে তাক উচিত বকমে কাৰ্য্যকাৰী কৰিবও লাগে।

আমাৰ যিবিলাক ৰাইহি অঞ্চল আছে তাৰ সবহভাগ বেপাৰীসকলে আছৰ বতৰত বা শালিৰ বতৰত ধানখিনি কিনি বাহিৰলৈ লৈ যায়। যেনেকৈ বৰমা, টিহুৰ ধান বিলাক বৰপেটা মহকুমাৰ খোলাবাঁন্ধাৰে পাকিস্থানলৈ গুচি যায়। এতিয়াৰপৰা যদি কোনো Checking কৰা নহয় তেনেহলে খেতিয়ক সকলৰ পৰা গোটেই ধান খিনি বেপাৰীয়ে লৈ যাব।

এনেকুৱা হয় যে বতৰৰ সময়ত হয়তো কোনো খেতিয়কে ৪ মোন ধান বেগাৰীৰ পৰা ধাবলৈ নিছিল। পিচত ধাৰ সোধোৱা সময়ত ৬ মোন সূদ দিব লগা হয়। ধোৱাৰ নাটনিৰ কাৰণে নি চেপ্তেম্বৰ মাহত সেইখিনি সূদে-মূলে আদায় কৰি নিয়ে। এনেকুৱা বেমেজালিবিলাক যাতে নহয় তাৰ দৰ্কাৰী ব্যৱস্থা চৰকাৰে লব লাগে তেতিয়াহে আমাৰ খাদ্যসমস্যাবিলাকৰ সমাধান হোৱা আশা কৰিব পাৰি।

Shri TAMIZUDDIN PRODHANI (Dhubri) : মাননীয়

অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমান ৰাজ্যত যি খাদ্যসমস্যাৰ উদ্ভব হৈছে সেই বিষয়ে এই সদনত বহুতে বহুতো আলোচনা কৰিলে, ময়ো এঘাৰ কথা কব খুজিছো।

মহোদয়, আমাৰ ধুবুৰী মহকুমাটো গোটেই অসমৰ ভিতৰত এটা ঘাটি পৰা অঞ্চল। এই ধুবুৰী এখন পাকিস্তানৰ সীমান্তবৰ্তী মহকুমা। অনেক সময়ত তাৰ পৰা খাদ্যসামগ্ৰী পাকিস্তান আদি বাহিৰৰ ঠাইলৈ যায়। এইবিলাক কাৰণত এই মহকুমাৰ খাদ্যসমস্যা জটিল হৈছে। আৰু আজি কেই বছৰমান ধৰি অনাবৃষ্টি, অতিবৃষ্টি, শিলাবৃষ্টি, বানপানী, গাভাখহনীয়া ভূমিকম্প ইত্যাদি প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগবিলাক সংক্ৰামক ব্যাধিৰ নিচিনা গোটেই অসমক আক্ৰমণ কৰিছে। তাৰ কাৰণে খেতিয়কৰ অৱস্থা দিনে দিনে শোচনীয় হৈছে। চৰকাৰে যদিও সম্ভাৱ্য চাউলৰ দোকানৰ ব্যৱস্থা কৰিছে তথাপি খেতিহকবিলাক ক্ৰয়শক্তি হীন হৈ গৈছে। গতিকে সেই কম দামতো চাউল কিনিব নোৱাৰি-খেতিয়কসকলৰ স্বৰত কঠীয়াৰ বাবে যি বিধান ৰাখিছিল তাক খাই পেলালে।

মোৰ বন্ধু খগেন্দ্ৰ বাবুএ সিদিনা কৈছে যে তেখেতৰ ঘৰলৈ গাঁওৰ এজন বন্ধু মানুহ যোৱাত চাহ খাবলৈ দিলে, তাত খাবলৈ দিলে কিন্তু নাখাই কলে যে স্বৰত লৰা-ছোৱালী গুকাই মৰিছে তেখেতে তাত কিভাৱে খায়। ইয়েই নুবুজায়নে ভিতৰত গাঁওৰ মানুহ-বিলাকৰ কি অৱস্থা?

আজি হাজাৰ হাজাৰ মানুহে খাবলৈ নাপাই হাহাকাৰ কৰি ফুৰিছে। অনেক ঠাইত মিঠা আলু আৰু কচু-গিদ্ধ খাই আছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বানপানীৰ প্ৰকোপৰ পৰা খেতি বাতি বন্ধাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে আৱশ্যক বোধে ঠায়ে ঠায়ে মথাউৰি বান্ধি দি খেতিয়কসকলৰ মঙ্গলৰ কাৰণে যথেষ্ট চেষ্টা কৰিছে কিন্তু মই দেখিছো—অনেক ঠাইত খেতিয়কৰ লাভতকৈ লোকচানে বেচি হৈছে। কাৰণ মথাউৰিবিলাক দিয়াৰ সময়ত যিবিলাক সৰু সৰু নদী আৰু নলা আছিল সেই নলাবিলাক বন্ধ কৰি দিয়া হৈছে, কিন্তু পানী ওলাই যাবৰ কাৰণে Sluice Gate ৰ ব্যৱস্থা নথকাত পানী আৱশ্যক মতে ওলাই যাব নোৱাৰাত মথাউৰি বান্ধাৰ সন্মুখৰ খেতি-বাতি বান পানী অহাৰ লগে লগে ডুব যায়। মই মোৰ নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা কৈছো যে মোৰ সমষ্টিত ধুবুৰী পাটমাৰী যি বান্ধ দিয়া হৈছে তাত হাওড়া নৈখন বন্ধাৰ ফলত আৰু তাত Sluice Gate নিদিয়াত মথাউৰিৰ সন্মুখৰ আটাইবোৰ খেতি-বাতি প্ৰতিবছৰ পানীত ডুবি নষ্ট হৈ আছে। যদি এই মথাউৰিত এটা Sluice Gate ৰ ব্যৱস্থা নহয় তেনেহলে প্ৰতিবছৰ হাজাৰ হাজাৰ বিঘা মাটিৰ আবাদী ফচল বানপানীত নষ্ট হব। মই দেখিবলৈ পালোঁ কিছুমান চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ অৱহেলাত এই মথাউৰি বন্ধাৰ কামত চৰকাৰৰ বহুত টকা নষ্ট হৈছে আৰু আনফালে গৰীব খেতিয়কৰ বহু আবাদী জমি খাল খান্দি নষ্ট কৰা হৈছে। ইয়াৰ লগতে মই কব খোজো এই

মথাউৰিৰ শিয়ালদহ নদী বন্ধাব কাম ই বছৰ আৰম্ভ কৰে, কিন্তু কাম আৰম্ভ কৰোঁতে কৰোঁতে বহুত পলম হোৱাত কাম শেষ হোৱাৰ আগতে পানী আহি বান্ধ ভাঙি নিয়াত বান্ধৰ সমস্ত মাটি নদীৰ গৰ্ভত বিলীন হৈ গল, আৰু চৰকাৰৰ লক্ষ লক্ষ টকা এনেয়ে নষ্ট হৈ গল। তাক বন্ধাব বাবে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা উপযুক্ত কোনো ব্যৱস্থা নহল। আন-কালে খেতিৰ বহু মাটি নষ্ট হৈ গল।

আৰু এটা কথা মই লক্ষ্য কৰিছো যে খেতিয়কসকলে আজি কেই বছৰ ধৰি বীজৰ কাৰণে চৰকাৰৰ ওচৰত আবেদন কৰাত চৰকাৰে দিব বুলি কয়; কিন্তু সেই বীজ ঠিক সময়ত নাপায়। মিথিনি দিয়ে সিও কোনো মহাজনৰ গুদামত পৰি থকা বহু পুৰণি কাৰণে নগৰ্জে। বীজৰ বাবে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা বহু টকা খৰচ কৰিছে। তাৰ কাৰণে ধন্যবাদ দিওঁ; কিন্তু সেই টকা এনেয়ে নষ্ট হৈছে। যাতে বীজবিলাক নিৰোগী হয় আৰু সময় মতে পায় তাৰ কাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা কেই বছৰ যাৰণ আমাৰ অঞ্চলত গৰু-ম'হ মৰি গৈছে। যদি গৰু-ম'হ কিনাৰ ঋণ যথেষ্ট পৰিমাণে দিয়া নহয় তেন্তে কৃষকসকলৰ ভবিষ্যতে খেতি কৰাৰ কোনো উপায় নাই। গতিকে মই আমাৰ চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যে আমাৰ খাদ্যসমস্যাৰ যিভাবে সমাধান কৰিব পৰা হয় তাৰ কাৰণে খেতিয়কসকলক উপযুক্ত পৰিমাণে ঋণ দিব লাগে।

ধুবুৰীৰ পশ্চিম অঞ্চলটোত আটাইতকৈ দুখীয়া মানুহৰ বসবাস আৰু ষাঠি অঞ্চল—তাৰ শতকৰা ৯৯ জনৰ খাবলৈ নাই। সেই লোকসকলৰ জীৱন ধাৰণৰ উন্নতিৰ কাৰণে অতি উপযুক্ত বীজ আৰু কৃষি-ঋণ দিয়ে। তাৰ বাবে চৰকাৰৰ চোকা দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thowra) : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি দুদিন ধৰি আমাৰ দেশৰ খাদ্যাভাৱৰ বিষয়ে এই সদনত আলোচনা হৈছে আৰু সেই আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন পৰামৰ্শ সদস্যসকলে আগবঢ়াইছে। এইটো ঠিক যে আমাৰ চৰকাৰে অধিক উৎপাদনৰ কাৰণে বিভিন্ন বিভাগৰ জৰিয়তে ১৯৪৮ চনৰে পৰা যত্ন কৰি আহিছে। কিন্তু এটা কথা মন কৰিবলগীয়া যে যুদ্ধৰ সময়ত অৰ্থাৎ ১৯৩৮-৩৯ চনত খাদ্যবস্তুৰ দাম বাঢ়িছিল অৱশ্যে। সেইটো যুদ্ধৰ প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাপে দাম বাঢ়িছিল। কিন্তু ১৯৫০ চনত যেতিয়া খাদ্যাভাৱ হৈছিল তেতিয়া চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগবোৰে—যেনে গড়কাপ্তানী বিভাগে মথাউৰি বান্ধিছিল, ৰাজহ বিভাগে মাটি বিতৰণ কৰিছিল আৰু কৃষি বিভাগে কঠিয়া আৰু সাৰ আদি বিতৰণ কৰিছিল। ইয়াৰ লগতে উপদেষ্টা বোৰ্ড গঠন কৰি সেই দুৰ্যোগৰ পৰা ৰক্ষা পাবৰ কাৰণে যথেষ্ট চেষ্টা আৰু ব্যৱস্থা কৰিছিল। সেই চেষ্টা আৰু ব্যৱস্থাৰ ফলত খাদ্য পৰিস্থিতি উন্নতি হবলৈ ধৰিলে আৰু দেশৰ অভাৱ পূৰ কৰি বাহিৰলৈকো ৰপ্তানি কৰিব পৰা হৈছিল। তেতিয়া কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ আইন প্ৰত্যাহাৰ কৰি দিলে। কিন্তু তাৰ ঠিক ১-১১। বছৰৰ পিচতে ১৯৫৭ চনত ঠিক সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ পিচতে আকৌ খাদ্যাভাৱে দেখা দিছে। দুবছৰ আগতে খাদ্য প্ৰচুৰ আছিল আৰু বিদেশলৈকো পঠাইছিল আৰু দুবছৰৰ পিচতে আকৌ অভাৱ-অনাটন। ইঠাৎ এই বিপদ আহিছে। সেই কাৰণে এই বিষয়টো বিবেচনা কৰোঁতে, মোৰ বোধেৰে, ইয়াক তিনিভাগ কৰি লব লাগে। প্ৰথমতে চৰকাৰক কৰ খোজো যে বৰ্তমান খাদ্য বিভাগটো অলপ আউল লগা যেন দেখো, অৰ্থাৎ যোগান বিভাগে চাউল-ধান আদিৰ যোগান ধৰিব কিন্তু তাৰ বাবে মাটি দিব ৰাজহ বিভাগে, গড়কাপ্তানী বিভাগে মথাউৰী বান্ধিব আৰু কৃষি বিভাগে খাল খান্দিব আৰু কঠিয়া আৰু সাৰ আদিৰ

যোগান দিব। এইবোৰ জোটাপোটা আৰু লোটপেটি লগা কথা। সেই কাৰণে মই কওঁ যে এই খাদ্য বিভাগটো এজন মন্ত্ৰীৰ হাতত দিব লাগে। তেতিয়া হলে তেওঁ আৱশ্যকীয় কামবোৰ কৰাই বিশেষ মনোযোগ দিব পাৰিব। এতিয়া মাটিৰ বাবে ৰাজহলৈ চাব লাগে, মথাউৰী বন্ধাৰ বাবে গড়কাপ্তানীলৈ চাব লাগে আৰু কঠিয়াৰ বাবে কৃষি বিভাগলৈ বাট চাব লাগে। সেই বাবটো এজন মন্ত্ৰীক দিবৰ বাবে বিশেষকৈ মুখ্য মন্ত্ৰীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। দ্বিতীয়তে কওঁ যে আমাৰ বৰ্ত্তমান চৰকাৰে অধ্যাদেশ জাৰী কৰি বা খাদ্য নিয়ন্ত্ৰণ আইন পুনৰ প্ৰয়োগ কৰা উচিত। কাৰণ তেতিয়াহলে আমাৰ দেশৰ লাভখোৱাসকলে আমাৰ প্ৰদেশৰ পৰা বিদেশৰ লগত চোৰাং কাৰবাৰ কৰিব নোৱাৰিব। আজি দুবছৰৰ আগতে যোগান বিভাগৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ চাকৰি যোৱাত যথেষ্ট অসন্তুষ্ট হৈছিল। সেই সময়ত এনে ব্যৱস্থা লোৱাটো ভুল কৰা হ'ল বুলি বিবেচনা কৰো। মই ভাবো যে এই বিভাগটো বেচি শক্তিশালী কৰিব লাগে যাতে আমাৰ বৰ্ত্তমান খাদ্যসংকটৰ পৰা আমি ৰক্ষা পৰিব পাৰো। সৰ্বশেষত চৰকাৰে ইচ্ছা-মাদী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে যাতে দুখীয়াৰ বাবে খাদ্যৰ যোগান হয়, বান বিধ্বস্তৰ কাৰণে খাদ্যৰ যোগান হয় আৰু মাটিহীনৰ খাদ্যৰ যোগান হয় আৰু আখতিয়কৰ কাৰণে খাদ্যৰ যোগান হ'ব। ইচ্ছামাদী ব্যৱস্থামতে খাদ্যৰ ঘাটি অঞ্চলত সন্তীয়া দোকান খুলি তাৰ জৰিয়তে খাদ্যৰ যোগান ধৰিব লাগে। লগতে চৰকাৰে খাদ্যবস্তু সংগ্ৰহ আৰু উৎপাদনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা কমিটি গঠন কৰিব লাগে। ইয়াৰ লগতে যিসকলে বাহিৰৰ পৰা চাউল সৰবৰাহ কৰিব খোজে সেই সকলক বাহিৰৰ পৰা ধান-চাউল আনিবৰ বাবে যান-বাহন আৰু ৰেলৰ ডবা আদিৰ ব্যৱস্থা আদি কৰি দিব লাগে। বিশেষকৈ চোৰাং কাৰবাৰ আৰু চোৰাং মজুত ৰখাৰ বিপক্ষে আইন প্ৰণয়ন কৰিব লাগে আৰু গাঁওবন্ধী বাহিনীক চোৰাং কাৰবাৰ বন্ধ কৰাত সহায় কৰিবৰ বাবে নিয়োগ কৰিব লাগে। পঞ্চায়তবিলাকক, ধান সংগ্ৰহ কৰি গুদামত ধান জমোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱস্থাৰ প্ৰসঙ্গত কওঁ যে চৰকাৰে যিবোৰ মথাউৰী বান্ধিছে সেইবোৰ বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত বন্ধা হোৱা নাই। এটা বান্ধে এফালে ৰাইজক সহায় কৰিছে যদিও আনফালে বিপদতহে পেলাইছে। ইয়াৰ কাৰণে বান্ধ বান্ধোতে মূল ভেটা বিলাকত কোনো কোনো সময়ত বান্ধ নাৰান্ধি য'ত ত'ত বান্ধ বান্ধিছে। লগতে কওঁ যে অধিক শস্য উৎপাদন কৰোতেও বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

ইয়াৰ বাহিৰেও reclamation ৰ কথা আছে। কাকীত reclaim কৰাৰ কথা শুনিছোঁ, কিন্তু তাৰ বাহিৰে আন ঠাইত reclamation কৰাৰ কথা শুনা নাই। চাহ বাগিচাত যিবিলাক মাটি আছে সেইবিলাক মাটি খেতিৰ কিমান উপযোগী তাক ক'ব নোৱাৰোঁ। কিছুমান দুখীয়া মানুহে সেই মাটি লৈছে হয় কিন্তু টকা পইচাৰ অভাৱতেই হওক বা মাটিৰ দোষতেই হওক তেওঁবিলাকে তাত শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পৰা নাই। গতিকে মই ভাবোঁ যে কেৱল reclamation আচনি লৈ বহি থাকিলেই নহ'ব, তাত কেনেকৈ ক্ষীপ্ৰগতিৰে শস্য বৃদ্ধি কৰিব পাৰি তাৰ কাৰণেও ব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগিব। শিৱসাগৰৰ জেৰেঙাত reclamation scheme এও আজিলৈকে কাম হাতত লোৱা হোৱা নাই। কিছুমান ঠাইত মথাউৰী বান্ধিছে কিন্তু মাজতে গৈছে; তাৰ ফলত সেই ফাকেদি বৰ কোবেৰে পানী আহি সকলো খেতি নষ্ট কৰে। গতিকে যিটো কাম কৰা যায় তাক ভাল দৰে পৰিপূৰ্ণ কৰিব লাগে। এই বিষয়ে মই মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰোঁ।

যোগান মন্ত্ৰী মহোদয়ে বিশেষকৈ mill-owner আৰু আন আন মুখীয়াল মানুহৰ লগত আলোচনা কৰাৰ ফলত আমাৰ খাদ্য সম্বন্ধে যি পৰিস্থিতি উদ্ভৱ হৈছিল তাৰ অলপ শাম কাটিছে। তাৰ নিমিত্তে তেখেতক ধন্যবাদ দিছোঁ। কিন্তু লগতে

অনুবোধ জনাও যেন এই সদন শেষ হোৱাৰ লগে লগে আকৌ এটা tour দিয়ে। সেই অঞ্চলৰ মুখীয়াল মুখীয়াল মানুহ আৰু যিবিলাক মানুহৰ হাতত ধান আছে সেই বিলাক মানুহৰ লগত আলোচনা কৰি যেন এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। লগতে আন আন মন্ত্ৰী মহোদয়সকলেও যেন তেওঁলোকৰ ভাষণকালত—এই বিষয়ে মুখীয়াল সকলৰ লগত আলোচনা কৰি, পৰামৰ্শ আদি দিয়াৰ লগে লগে সংশ্লিষ্ট মন্ত্ৰী মহোদয়কো জনায় আৰু বাতে সেই মতে ব্যৱস্থা লয়। তেতিয়া হলেও তেওঁলোকৰ অভাৱ দূৰ কৰাত বহু সহায় হব। এই কেইটা পৰামৰ্শকে মই আগ বঢ়ালো।

Shri DEVENDRA HAZARIKA (Saikhowa): Mr. Speaker, Sir, when I think about the food problem in our State I find the sky is gloomy. In spite of the efforts made by our Government they cannot see clearly when that sky will be a clean one.

Sir, in a welfare State, the first item of the Government is the food. Unless one can get food one cannot survive. So I believe, all the activities and schemes of the Government should centre round food. I would like to offer in this connection one or two suggestions.

We find that different schemes launched by Government cannot get equal response from the people of all parts of the State of Assam. In some places we find that the response of the people is quite good and in some places it is inadequate and there is no enthusiasm or support from the people. It is perhaps due to the reason that in those places where the Government do not get adequate response, the people there are generally backward—educationally and socially. They cannot appreciate the idea. When a revolution comes from the bottom we get greater chance of success, but when a revolution is imposed from the top, there is little chance of success. Similarly when we put forward any scheme to the people, if they cannot feel homely, we cannot hope to get adequate response from them. So, I would request the Government to see that it is only the way by which we can create equal enthusiasm amongst the people in all parts of the State so that we can make the different schemes successful. If we could do so to make all the schemes successful which have already been taken up by the Government and which are already in the hands of the Government I believe we will be able to attain the goal and we will be able to solve our problem. So, Sir, from my practical idea what I see is that in certain places people are over-enthusiastic, and in certain places enthusiasm is lacking. In those places where the enthusiasm of the people is not adequate, it should be our foremost duty to pay more

attention there with a view to create enthusiasm amongst the people, and our officers to whom we entrust the responsibility should be well-equipped with the ideas and knowledge. Sir, in a way it should be taken as long-term programme about which I have suggested above.

Then with regard to the short-term programme I would request the Government to make means so that the people can have their purchasing power, and to provide employment to our people. I think, only criticisms and allegations from certain members of the House, will not do any good. I have heard during the course of the discussion in this House that people in the Mikir Hills live on roots of jungle trees not because there is no supply of rice but because the people have no purchasing power. Similarly I would also like to say something with regard to some people living in certain places in my district. I have heard in the previous years the people have no purchasing power and they have to live on roots of jungle trees. I do not know the position this year. As for example some people interior of Tingrai, Doom Dooma, Hapjan and Saikhowa Mauza have to face great difficulty as the position is very bad there. I have got also reports that the people of the Abor Hills transferred area and Mishmi Hills transferred area had also similar difficulties. The people of Morkongselek area have been suffering since the great earthquake. The people of Saikhowa are facing great difficulties, and the people of Sadiya whose lands have been eroded by Dibang have not yet been rehabilitated and the people are having similar difficulties. In some places of Dibrugarh Subdivision such as Bogdong, Lahoal, Jamira, Rohmorla, Mancotta, Moderkhat, Gharbandi, Chabua, Pulunga, Rongagora and other Mauzas the people have no purchasing power. There is supply of rice, no doubt. There is cheap grain shops, but the people have no money to purchase. There are tea gardens in the localities to provide employment for them but they cannot get job there. There are already surplus labourers in the tea gardens. With regard to their position, Sir, if I say, it would not be out of place—

“Water, water, every where
But not a drop to drink”.

So, Sir, their position is like this. They are within water but can not drink a drop.

Adjournment

The Assembly was then adjourned for lunch till 2 p.m.

After lunch

Shri DEBENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa):

Mr. Speaker, Sir, in the first half of the day I narrated about the lack of purchasing power of the rural population of my district.

Mr. SPEAKER: I notice no senior Member of the Cabinet is now present in the House. So, I hope, in future when discussions are going on in the House at least some senior Ministers will make it convenient to be present in the House.

Shri DEBENDRA NATH HAZARIKA : Similarly, Sir, so far as my knowledge goes, in many parts of the plains district of Assam, people in the rural areas have to undergo great difficulties in purchasing their requirements of rice from the ration shops. So, as a short term measure, I would like to suggest that there should be test relief work all over our State. So long it has been the practice to give self-help work sometimes 50 per cent, sometimes 75 per cent and some time 25 per cent of the actual cost of the work. But this year, I hope, the percentage may be reduced and the test relief increased so that our people in the rural areas can engage themselves in manual work and earn their livelihood through it during the coming months before the harvesting season. After the harvesting season is over, we do not know what the situation would be. We are mostly dependent on the next cultivation. Sir, the food crisis, I think, is due partly to our rice mills also. Mill owners generally hoard rice for making profit. If these mills are nationalised, I think our problem of food scarcity will at least to a certain extent be minimised. If the husking of rice is diverted to 'Dhekis' in villages, a section of our population will also be engaged. It has already been a professed policy of our Government to give greater stress on cottage industries, and husking of paddy is also a cottage industry. In this connection I would also like to suggest that paddy should be supplied to our rural population

and also to the tea gardens, who accept it. There will be population who would welcome paddy instead of rice. They may easily and comfortably husk their own paddy. Dheki rice, as you know, Sir, is also much richer in vitamin contents than the rice produced in mills. So I request our Government to think over this suggestion and see for themselves whether our rural people welcome this suggestion. The next thing that I want to speak is about supervision of fair-price shops. Present supervising arrangement is, to my mind, not effective to the extent it is expected. I, therefore, suggest that the supervision of the fair-price shops should be entrusted to the village Panchayats, members of which are elected by the people themselves. Because, if a committee is formed by the Supply Inspector or the Supply Superintendent to supervise over the functioning of these fair-price shops, the committee formed by them may not represent the correct view of the people in the villages in as much as these Supply Inspectors or the Supply Superintendents are not expected to know all the village people receiving supply from these fair-price shops. So, I request Government that the supervision of fair-price shops in rural areas may be entrusted to the Primary Panchayats. Of course our officers of the Supply Department should see whether these Panchayats are effectively supervising or not.

Sir, in the first half of the day I mentioned about the enthusiasm of the people in different parts of the State. I have already stated that the sense of responsibility of the people in all parts of the State is not the same. So, I request Government to see that really good and efficient officers with sense of responsibility and with Missionary zeal are posted in the less developed areas of our State so that they may create enthusiasm of the people and canalise their energies and effort in such a way so that we can produce more. Sir, I do not like to take more time of the House. In conclusion I request the Government to create enthusiasm amongst the people in all parts of the State to produce more so that we may be able to solve our food problem permanently.

Shri MAHANANDA BORA (North Lakhimpur): অধ্যক্ষ মহোদয়, এই খাদ্য সমস্যার আলোচনাত যোগদান কৰিবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। আমাৰ এই সদনত খাদ্য-সমস্যাত যি আলোচনা হৈছে সেই আলোচনাত এটা কথা পৰিস্ফুট হৈছে যে আমাৰ দেশত খাদ্য পৰিস্থিতি বৰ জটিল হৈছে। কিছুমানে কৈছে যে আমাৰ দেশত আকাল হৈছে, কিন্তু আচলতে আকাল হোৱা নাই, মাত্ৰ মূল্যহে বৃদ্ধি হৈছে। আজি আমি সকলোৱে জানো যে ভৈয়ামৰ হাট-বজাৰবোৰত যথেষ্ট পৰিমাণে

ধান-চাউল ওলায় মাত্ৰ দাম বেচি। ইয়াৰ কেইবাটাও কাৰণ আছে। এটা কাৰণ হৈছে যে মুদ্রাস্ফীতি হোৱাৰ নিমিত্তেও দাম বাঢ়িছে। আমাৰ দেশত মোৱামাৰীয়া বিদ্ৰোহ আৰু মানৱ আক্ৰমণৰ সময়ত আকাল হৈছিল। তাৰ পিচত আমাৰ দেশত আকাল হোৱা নাই। কিন্তু যুদ্ধৰ পিচৰ পৰা ইবছৰৰ পিচত সিবছৰ খাদ্যৰ অভাৱ হৈ আহিছে। সেই কাৰণে চৰকাৰে খাদ্য নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লগা হৈছে। এই নিয়ন্ত্ৰণ পাপ আমাৰ ভিতৰত কিয় সোমাল ? ইয়াৰ মূল কাৰণ বোৰ ভাবিলে দেখা যায় যে হঠাৎ বজাৰত নিমখ নাইকীয়া হল আৰু দাম সেৰে দহ অনা পালেগৈ। তেনে সময়ত এসেৰ কিনা গ্ৰাহক-জনে দহসেৰ কিনিবলৈ বিচাৰে। সেই কাৰণেও দাম বাঢ়ি যায়। এই খাদ্যাভাৱৰ কথা প্ৰচাৰ হোৱাৰ লগেলগেই এই সমস্যাই বেচি উৎকণ্ঠ মূৰ্ত্তি ধাৰণ কৰে। কাৰণ খাদ্যাভাৱৰ কথা প্ৰচাৰ হোৱাৰ লগে লগে লাভখোৱা আৰু মজুতকাৰী মহাজন সকলে বিক্ৰি বন্ধ কৰি জমা কৰিবলৈ ধৰে পিচত বেচি লাভ কৰাৰ আশা কৰি। এনে অৱস্থাত বেপাৰী সকলৰ বাহিৰে অন্যান্য মানুহেও—যেনে গাঁৱৰ খেতিয়ক সকলেও ভবিষ্যত লাভৰ আশাত ধান বেচা বন্ধ কৰে। ফলত দিনক-দিনে দামবাঢ়ি গৈ থাকে। আজি দেশত খাদ্য বস্তু জমা আছে। কিন্তু মানুহে খাবলৈ নেপায় হাহাকাৰ কৰিব লাগিছে। কাৰণ মানুহে নেবেচা হৈছে—আনকি শিক্ষিত মানুহেও ভবিষ্যতে বেচি লাভৰ আশাত ধান নেবেচা কৈ থাকে। এই বেয়া অভ্যাস অৰ্থাৎ অতি লাভৰ আশা যোৱা মহাযুদ্ধৰ সময়ৰ পৰা হৈছে। এই পাপৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পোৱা বৰ সহজ নহয়।

আমাৰ দেশ লোকতান্ত্ৰিক দেশ বুলি আমি কওঁ, কিন্তু আমি ভাবো সকলো কাম আমাক চৰকাৰে কৰি দিব। আৱশ্যকীয় খাদ্য শস্য উৎপাদনো চৰকাৰেই কৰিব, ৰাইজৰ যেন ইয়াত কোনো দায়ীত্বই নাই। প্ৰতিনিধি সকলোৰো যেন কোনো দায়ীত্বই নাই। আজি ন-জন মন্ত্ৰীৰে চৰকাৰ গঠন হৈছে আৰু এই সদন ১০৮ জন সদস্যৰে গঠিত হৈছে। আজি জনসাধাৰণৰো ধাৰণা হৈছে যেন এই সকলেই সকলো কাম কৰি দিব লাগে, তেওঁ লোকে একোকে কৰিব নেলাগে। এই ভাৱে ফেচিজিম বা নাজিজিমহে তৈয়াৰ কৰিব খুজিছে। অলপতে এদিন নাৱেৰে পাব হওঁতে এজন নাৱৰীয়াই মোক স্মৃতিছিল “চাব, চৰকাৰে বিয়াখনো কৰাই দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰে নে ?” এই পৰমুখাপেক্ষী ভাবটো সকলোৰে মাজত বিয়পি পৰিছে। আজি জনাবুজা সকলেই এই ভাৱ গুচাব নোৱাৰিলে নিবন্ধৰ বিলাকে গুচায় কেনেকৈ ? আজি সামান্য কথা এটাও ডাঙৰ কৰি পেলোৱা হয় আৰু সাধাৰণ ঘটনা এটাকো বিৰাট কৰি দিয়া হৈছে; আনকি পিচত চম্ভালিবলৈকে টান হয়। এই আটাইবোৰৰ বাবে চৰকাৰকে দোষ দি আমি ক্ষান্ত থাকো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, এই কথাবোৰ মই বহুল দৃষ্টি ভঙ্গিত কৈছো। অকল খাদ্য সমস্যাতে নহয়, সকলোতে এই কথা খাটে। আজি অকল খাদ্য বস্তুৰে নহয়, সকলো বস্তুৰে দাম বাঢ়িব ধৰিছে। এইটো এটা বৰ ডাঙৰ সমস্যা হৈছে। দেশত বস্তু আছে কিন্তু মানুহে কিনিবৰ শক্তি নাইকীয়া হৈছে। আজি আমি চৰকাৰক দোষ দিলেই খাদ্য সমস্যা সমাধান নহয়। যদি আমি সকলোৱে মিলি একেলগে আন্তৰিকতাৰে কাম কৰোঁ। তেনেহলে নিশ্চয় এই সমস্যা সমাধান কৰিব পৰা হব। আমাৰ যোগান বিভাগৰ দায়ীত্ব যিজনে গ্ৰহণ কৰিছে তেখেতে আবস্তৰে পৰা দেখে-কেহে এই সমস্যা সমাধানৰ কাৰণে লাগি আছে আৰু দেশৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈকে ঘূৰাঘূৰি কৰি এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ আশ্ৰয় চেষ্টা কৰিছে। কিন্তু খাদ্য সমস্যা অকল অসমৰে সমস্যা হৈ থকা নাই। গোটেই ভাৰততে ৩৬ কোটি মানুহৰ মাজতে খাদ্যাভাৱে দেখা দিছে। গতিকে কোনোৱেই এই সমস্যাৰ হাত সাৰিব নোৱাৰে।

আজি আমাৰ দেশত বিশেষকৈ নগৰ বিলাকত খাদ্যৰ অভাৱ বেচি হৈছে। তাৰ বাহিৰেও আমাৰ চাপৰি অঞ্চল—যেনে মাজুলী, ডাঙৰ ডাঙৰ নৈ থকা অঞ্চল আৰু পাহাৰী ঠাই—এই তিনি বিধ ঠাইত অভাৱ বেচিকৈ পৰিলক্ষিত হৈছে। কাৰণ আমি জানো যে নগৰ বিলাক হৈছে industrial area আৰু তাৰ খাদ্য-বস্তু হয় গাঁৱৰ মাজৰ পৰা নহয় বিদেশৰ পৰা আহিব লাগে। আজি চৰকাৰে যি সন্তীয়া দোকান খুলিছে সেই সন্তীয়া দোকানৰ কথা কালিৰ পৰা আলোচনা হৈছে। আমাৰ বিৰোধী দলৰ এজন সদস্যই এমুঠি চাউল আনি এই সদনত উলিয়াইছিলহি। সেই চাউল বিশেষ একো বেয়া চাউল নহয়—তেখেতে জহা চাউল খায় দেখি বেয়া বুলিছে। মই সেই সম্বন্ধে আৰু নকওঁ কিন্তু আজি যি উৎকণ্ণ সমস্যাৰ উদ্ভৱ হৈছে মাননীয় সদস্য সকলে সেই সম্বন্ধে যি পৰামৰ্শ আগ বঢ়াইছে সেই বিলাকৰ প্ৰতি চৰকাৰে মনোযোগ দিব বুলি আশা কৰোঁ।

বহুতো সদস্যই কেৱল চৰকাৰক আক্ৰমণহে কৰিছে, কিন্তু কোনো পৰামৰ্শ দিয়া নাই। পাহাৰৰ এগৰাকী সদস্যই কাপোৰ দিয়া সম্বন্ধে প্ৰায় চাৰি বাৰ কৈছে। মই এই কথাটো বুজিব পৰা নাই। আশা কৰোঁ যোগান মন্ত্ৰী মহোদয়ে এই কথাটো ভালকৈ বুজাই দিব। সদস্য জনে কি ইমান বেয়া পাইছে যে গাৰো পাহাৰৰ মানুহক বিনামূল্যে কাপোৰ দিয়া তেখেতে সহিব পৰা নাই? তেখেতে কাপোৰৰ গলনি আন খাদ্য দ্ৰব্য দিবলৈ কৈছে। কিন্তু গাৰো পাহাৰৰ মানুহক খাদ্য দ্ৰব্য চৰকাৰে দিয়া নাই নেকি? কাপোৰ দিও খাদ্য দ্ৰব্য দিব পাৰে। তেখেতে এটা কথা কৈছে যে তাত gratuitous relief দিব লাগে। gratuitous relief সম্বন্ধে মোৰ তিভ্ৰ অভিজ্ঞতা আছে। মোৰ মনেৰে gratuitous relief দিয়াতকৈ মানুহবিলাকক কামহে দিব লাগে যাতে মানুহে কাম কৰি খাদ্য বস্তু কিনি লব পাৰে। মই জানো যে চৰকাৰে test relief scheme ঠায়ে ঠায়ে চলাইছে আৰু এই scheme ৰ দ্বাৰা যথেষ্ট কাম হৈছে। উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ যিবিলাক ঠাইত খাদ্যৰ অভাৱ হৈছে তেনেকুৱা ঠাইত test relief ৰ পৰা মানুহৰ বহুতো সুবিধা হৈছে। চৰকাৰে তাত প্ৰায় দুই তিনি লাখ টকা খৰচ কৰিছে। সেই দুই-তিনি লাখ টকা খৰচ নকৰা হলে সেই মহকুমাত বহুতো মানুহ ১৯৫৩-৫৪, ১৯৫৪-৫৫ চনত খাবলৈ নেপায় মৰিলহেতেন। ১৯৫০ চনৰ বানপানীৰ সময়ত test relief এ বহুতো কাম কৰিছিল। মই আশা কৰোঁ পাহাৰী ভাই সকলে চৰকাৰৰ পৰা test relief ৰ টকা নি মানুহক কাম দি খাদ্যৰ অভাৱ দূৰ কৰিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব। মই এই gratuitous relief ৰ পক্ষপাতী নহওঁ। যেতিয়া কোনো দুৰ্যোগৰ কাৰণে আকস্মিক অভাৱ হয় তেতিয়া চৰকাৰে এসেৰ দুসেৰ চাউল দিব পাৰে। কিন্তু এবছৰ-দুবছৰকৈ relief দিলে জাতিৰ মানসিক অবনতি ঘটে আৰু মানুহৰ মনোভাৱ বৰ বেয়া হৈ যায়। এইদৰে relief দিয়াবলৈ যেন কোনো যত্ন নকৰে। এই বিষয়ে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলোঁ।

ইয়াৰ বাহিৰে চৰকাৰক আৰু দুই-চাৰিটা পৰামৰ্শ দিবলৈ বিচাৰিছোঁ আৰু সেই বিষয়ে চৰকাৰৰ সকলো বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয় সকলৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছোঁ। আমাৰ দেশত আজি যি কৃষি বিভাগ আছে তাৰ কথা বহুতো সদস্যই কৈ গৈছে আৰু ময়ো সেই বিষয়ে নটক থাকিব নোৱাৰিলোঁ। এই কাৰণে নোৱাৰিলোঁ যে কৃষি বিভাগ চলাবলৈ যি বিলাক কৰ্মচাৰী আছে তেওঁবিলাকক কেনেকৈ কাম কৰিব লাগে তাক দেখুৱাইহে দিব লাগে। গাঁৱত দেখিছোঁ কৃষি বিভাগৰ Demonstrator একোজনে কৃষিৰ বিষয়ে কিবা কথা জানিব খুজিলে গাঁৱৰ বুঢ়া মানুহকহে সুধিব লাগে। তেওঁ-বিলাকে যি পৰামৰ্শ দিয়ে, সেই পদ্ধতিত খেতি নহয়। মই নিজে জাপানী পদ্ধতিত খেতি কৰিছিলোঁ; কিন্তু কৃষি বিভাগৰ যি বিলাক Demonstrator গৈছিল

তেখেত সকলে মোৰ পৰাহে শিকিব খোজে। তেখেত সকলে কিতাপ পঢ়ি কিছু কথা জানে, কিন্তু হাতেৰে কৰিব নাজানে। সেই কাৰণে মই অনুবোধ কৰোঁ যে কৃষি বিভাগৰ মানুহ বেতিয়া নিযুক্ত কৰে তেতিয়া যেন নিজ হাতেৰে কাম নকৰা মানুহক নিযুক্ত কৰা নহয়। অকল কিতাপ পঢ়ি শিকা মানুহে কৃষিৰ অৱস্থা উন্নত কৰিব নোৱাৰে আজি শিলঙত কৃষি বিভাগৰ যিটো office আছে সেই office বহুত দুৰৈত থকাৰ কাৰণে এটা ৰাপছাড়া অৱস্থা হৈছে। এই সম্বন্ধে চৰকাৰে এটা ভাল ব্যৱস্থা কৰিব বুলি আশা কৰিলোঁ। কৃষি বিভাগ ভাল কৰিব নোৱাৰিলে আমি দেশৰ খাদ্যৰ অভাৱ দূৰ কৰিব নোৱাৰিম। বৰ্তমান আমাৰ কৃষি বিভাগ যি অৱস্থাত আছে। তাৰপৰা মানুহে কিমান উপকাৰ পাইছে মই কব নোৱাৰোঁ। তাৰ উপৰিও যি বিলাক সংখ্যা দিয়া হয় সেই সংখ্যা বিলাকো নিৰ্ভৰ যোগ্য বুলি কব নোৱাৰোঁ। কোনো কোনো সময়ত গেজেটত যি বিলাক সংখ্যা ওলায় সেই সংখ্যা বিলাক দেখিলে আমিহেই আচৰিত হওঁ মই আশা কৰোঁ আমাৰ কৃষি বিভাগৰ মন্ত্ৰীয়ে এই বিষয়ে অলপ চোকা নজৰ ৰাখিব আৰু যাতে এই বিভাগ ভাল হয় তাৰ কাৰণে যত্ন কৰিব।

আজিকালি আমাৰ দেশত Community Project আদি নানা বিভাগে কাম কৰিছে, কিন্তু আমাৰ প্ৰথম পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাত কৃষি বিভাগৰ যি plan আছিল সেই হিচাপে উন্নতি কৰিব পৰা নাই। ইয়াৰ কাৰণে চৰকাৰ গাঁতেই কেৱল দোষ নহয়, আমাৰ নিজৰ গাঁতো দোষ আছে। আমি কৈছোঁ যে আমাৰ দেশত মাটি নাই। আমাৰ অধিক মাটি নাই হয়, কিন্তু আহিন কাতি মাহত গলে দেখিব বহুতো মাটি ছন পৰি আছে। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে দেশৰ যি বিলাক ডেকাই অলপ লেখাপঢ়া শিকিছে তেওঁলোকৰ শতকৰা ৮০ জনেই পথাৰলৈ যাব নোখোজে—শতকৰা ১০ কি ২০ জনেহে পথাৰলৈ যাবলৈ বিচাৰে। এইটো এটা কুলক্ষণ। এই কুলক্ষণ কাৰণেই অসমত খাদ্যৰ সঙ্কট হৈছে; নহলে অসমত খাদ্য সঙ্কট হোৱাৰ কাৰণ নাছিল।

এই খেতি সম্পৰ্কে আমাৰ বেভিনিউ ডিপাৰ্টমেণ্টৰো অলপ লেঠা আছে। আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ যে উত্তৰ লক্ষীমপুৰত যিমান খেতিৰ মাটি আছে তাৰ ১০ ভাগ মাটি ১৪৫ ধাৰাত জ্বন্দ হৈ পৰি থাকে। আমাৰ ভিতৰত মাটিলৈ যি হেপাহ হৈছে তাৰ নিমিত্তে যদি মাটিৰ খৰিয়াল সোনকালে গুচাব নোৱাৰে তেনেহলে আমাৰ উন্নতি নহব। মাটিৰ খৰিয়াল গুচাবলৈ যত্ন কৰিব লাগে আৰু বেভিনিউ ডিপাৰ্টমেণ্টে আইন খনো সংশোধন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে।

তাৰ পিচত আমাৰ যি বিলাক ডেকা মানুহ আছে এই ডেকা মানুহ বিলাকক পৰিশ্ৰমৰ ফালে নিবলৈ যত্ন কৰা সকলোৰে কৰ্তব্য। ইয়াকে যদি কৰিব নোৱাৰোঁ তেনেহলে দেশৰ উৎপাদন কেতিয়াও বাঢ়িব নোৱাৰে। আজি দেশত কেৰাণী, চকীদাৰ, পিয়ন আদি কাম কৰিবলৈ মানুহৰ অভাৱ নহয়, কিন্তু হালবোৱা মানুহৰ অভাৱ। এইটো আমাৰ দেশৰ নিমিত্তে এটা কুলক্ষণ আৰু এই কুলক্ষণৰ কাৰণেই দেশত খাদ্য সঙ্কট আহি পৰিছে (সময় সঙ্কেত) ইয়াকে কৈ মোৰ কথাৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY (Minister, Agriculture) : Mr. Speaker, Sir, really, I had no intention of taking part in this debate, but natural as it is, while discussing the food situation certain problems regarding agriculture have cropped in and referred to in course of the debate by the hon. Members ; and as such I am compelled to rise to reply to the same :

Sir, in fact, after assumption of the charge of the Agriculture Department, I had to be overwhelmed with numerous representations and letters regarding the food situation in the country and this was done possibly taking it to be a problem of the Agriculture Department to be tackled by it directly and primarily. In order to avoid delay in dealing such correspondence, I had to issue a statement in the Press requesting the public to direct their correspondence to the Supply Department as most of the matter referred to was expected to be dealt with by Supply Department and that it had nothing to do with Agriculture Department. Of course in, this debate to. I find the same mistake being committed in as much as many of the matters which are not directly concerned with Agriculture Department have been referred to this Department. These would be replied to by my colleague, the Supply Minister. I will only take up those which refer to Agriculture Department primarily.

In course of the debate it has been said that the affairs in the Agriculture Department have not been up to the mark and that efforts should be made so that production in the State would increase. I am entirely at one with the hon. Members when they say that there is great scope for improving the day to day work of this Department for the purpose of increasing the production in the State. It may be known to the hon. Members that the State Government and the Central Government have increased the target of food production for the Second Five Year Plan. In order to achieve that target certainly the work of the Department alone is not sufficient ; we all must work hard, we must put our heads together so as to achieve that target figure. In order to do that certain setps have been taken by the Department about which my colleague, the Finance Minister, stated in details on the floor of the House the other day while delivering his budget speech.

Sir, it has been complained that the seeds supplied by the Department do not germinate and that very often the

Department is not in a position to supply the required quantity of seeds and whenever they do supply they do so at such an hour of time that they are of no use.

Sir, as far as potato seeds are concerned, I stated on the floor of this House on the other day that the Department did not supply potato seeds in the last few years. As regards paddy seeds it is a fact that the Department has been distributing the same but the quantity required for distributing is much more than what is actually being distributed. Naturally when the demand was more and supply was less there were difficulties which we had been experiencing in the past. I can appreciate it. I informed the House the other day that in order to meet these difficulties, Government proposes to start seed farms all over the State and to spread them in such a manner so that each National Extension Service and Community Development Block will have a seed farm for multiplying primary seeds in the Second Five-Year Plan period. Sir, when this is being done, I hope, the problem will have a long term solution, but, in the meantime, I agree with the hon. Member's suggestion that more efforts should be put so as to obviate the immediate difficulties. I assure the hon. Member who complained about it that we shall pay greater attention to it so that these difficulties are removed.

Sir, it has been said by the last speaker that some of the officers of the Department are too ignorant to give any advice to anybody. When the First Five-Year Plan was put into operation the work of the Department increased terribly. Particularly to cope with the agricultural programme taken by the Department itself and those by the Community Projects, we had to recruit a large number of untrained persons as Demonstrators. Those people were taken on a temporary basis, with the idea that the services of those people would be dispensed with when the position would be eased, but, Sir, in order to meet the new increased programme of food production we are not in a position to dispense with the services of those people. The Department thought over very seriously as to how these people could be equipped without facing them to unemployment and we have accepted a policy that these people who are untrained should be given facilities for further training in a short course. Unless and until the untrained personnel pass such a training course, they may not be retained in the Department. Therefore, I do not think after this programme of training is put into operation, the complaint will be there.

Some Friends complained that since the headquarters of the Department is in Shillong there is not much supervision, but I can tell the House that the Department has accepted a policy of having four Deputy Directors with their headquarters in different places of the State. At present there is one Deputy Director with headquarters at Jorhat ; another is at Gauhati and the one for the Hills Districts in Shillong. Therefore, it is obvious that we have not centralised the organisation here in Shillong, but it is working in a decentralised manner. But I agree with the hon. Member that there is room for improvement in this matter. The question of rationalising the work load of the officers of the Department is in hand and I assure the House that it will be looked into very soon and seriously by me so as to improve matters.

Sir, it has further been said that the statistics issued by the Agriculture Department are far from correct. I explained the whole procedure about it the other day on the floor of this House in details. I said on that occasion that these figures are called Agricultural statistics more by courtesy. I add here that except the last act of multiplication, the rest of the work is done by the Revenue Department in close co-operation with the Statistics Department. Since these figures are arrived at depending on human agency and not on any perfect scientific method, it is very natural that there is scope for mistake. But in any case all over India, in all the States, the same procedure is being followed in order to arrive at such figures. If we feel that the figures are wrong, if we feel that these are not sufficiently correct and scientific enough, we will have to put our heads together in order to evolve a new procedure, but till that is not done we have to follow this procedure of arriving at figures in this manner. I can assure the House that this question is also receiving the attention of the Government. The Government is very seriously thinking over as to which this procedure requires any further amendment or modification.

I hope, I have been able to cover most of the criticisms levied against the Department in this House. I also assure the hon. Members that it is the intention of the Government to increase the production in the State. It is not only the headache of some particular persons but it is the headache of the Government itself. We feel that if we want to make a permanent solution of this problem of short supply of food we will have to increase our production target. But it is not possible for the Department alone to tackle such a problem without the

Co-operation of the hon. Members of the House and the public. It should be the endeavour of all of us to find out a permanent solution of this problem.

I quite agree with the sentiment expressed by my Friend, Shri Mahananda Bora, that there is a feeling in some quarters of the State that it is for Government alone to solve all problems of the State but, no problem can be solved alone by a Government however competent it may be without maximum co-operation of the people. I in my task of improving the work of the Agriculture Department, in my task of achieving the target of maximum food production, invite the co-operation not only of this House but of the people of the whole State at large, through this House.

Shri DEBESWAR SARMAH (Minister, Supply):
Mr. Speaker, Sir, it is unfortunate that the hon. Members of the Opposition have elected to keep away from the House when such an important debate is continuing. It is they themselves who initiated this debate. It is not for me to presume that the Opposition wants to use the high price of rice as a stick only to beat the Government with, and they are not concerned with the welfare of the people.

Sir, various hon. Members have taken part in this debate, and they have thrown very valuable suggestions. Government, no doubt, will take note of all these and try to solve the problems as they arise on the lines of those suggestions and to the best ability of the Government.

Sir, I propose to reply to this debate in three parts. (1) I will make a broad general statement regarding the food position, (2) I will briefly state what Government thinks to do in future, and (3) I will try to reply briefly to the suggestions as offered by the hon. Members, if time permits. If I cannot reply to all the hon. Members in detail, it is not because the points raised by them are not fit to be noted, but because, it is the time factor which may stand in the way.

Since last year the problem of food has been a matter of concern in Assam as elsewhere in India. The decontrol of foodgrains was announced with effect from 10th July, 1954 by the Government of India. Immediately after decontrol the market prices of foodgrains sharply declined and such situation remained till the end of 1955. The causes for rise in the

prices of foodgrains since 1956, which have been discussed at different levels, are generally as follows :

- (1) Mild inflationary pressure caused by deficit financing.
- (2) Increased economic activities under the Second Five Year Plan.
- (3) Difficulty caused in the bordering areas in consequence of Partition.
- (4) Speculative hoarding in some cases in the exception of getting higher prices during lean months.
- (5) Suspected smuggling of foodgrains in the adjoining areas of Pakistan in the past where the prices were abnormally high.
- (6) High prices of other essential commodities imported into Assam.
- (7) Increase of population, which is very considerable—
  - (i) Naga Operation, which has brought a lot of people from outside into the State.
  - (ii) Influx of refugees, which is considerably higher during this period, than perhaps in most of the other periods, and

I would submit that there are lots of Pakistanis in Assam during these last few months, more than at any other time. They come with or without visa.

It will appear that the causes for rise in prices (which is an all-India phenomenon) are not mainly local in character.

Our production figure for the last two years as reported by the Agriculture Department, is as follows:—

1955-56	..	..	16,66,446 tons (in terms of rice).
1956-57	..	..	17,07,189 tons (in terms of rice) as per final forecast.

The year 1956-57 began practically with no carry-over from the previous year. Besides, we are to take into consideration the quantity to be deducted for seeds, shrinkage, wastage, etc. After making a deduction of $12\frac{1}{2}$ per cent for seeds, wastage, etc., the total quantity available for consumption is 14,93,800 tons. The total population of Assam including unadministered areas of North-East Frontier Agency according to census of 1951 was 98,43,707. Since then the population has considerably increased owing to natural increase, influx of refugees, military operations in the Naga Hills and various development projects taken up by the State Government. On a rough estimate the present population can perhaps be estimated at 1, 10, 00,000 and the consumption of the present population at 15,42,000 tons. Hence there may be a shortage of about 50,000 tons of rice this year. Accordingly the Government of India were moved to allot 50,000 tons of rice to Assam during the current year. An allotment of 26,000 tons has been made for the whole of Assam up till now and a special allotment of 7,000 tons for the Naga Hills. It is expected that more rice also will be available. Besides, a regular monthly allotment of 3,000 tons wheat is being made by the Central Government for Assam.

The average market price of common rice from January, 1957 till May 1957 in respect of important centres was Rs.21 per maund in January, Rs. 21-8-0 per maund in February, Rs.22-8-0 per maund in March, Rs. 24-3-0 per maund in April and Rs.25 per maund in May till the middle of May.

It will appear that since February, 1957 there has been gradual increase till the middle of May, 1957. Since the middle of May, 1957 market prices have shown down-ward trends in most of the areas. The rice mill owners were contacted and persuaded to release rice at prices lower than the existing market rates. Largely for the co-operation extended by them, the *ex-mill* prices of rice have gone down by Re.1 to Rs.2 per maund. The average market price of rice in respect of important centres is now Rs.23-12-0 per maund.

It is expected that this downward trend will be maintained.

The State Government have been quite alive to the food situation since the beginning of the last year. Even when the prices were not high in January, 1956 the Government of India were approached for allotment of rice for distribution through

fair-price-shops under the apprehension that prices might go up during lean months. Accordingly about 20,000 tons of rice were received from the Central Government during the last year for distribution through fair-price-shops at Rs.18-8-0 per maund (generally). The State Government godowns at Karimganj, Silchar, Dibrugarh, Naharkatia, Tihu and Jorhat were placed at the disposal of the Central Government for storage of rice. They also engaged hired godowns at Shillong and Gauhati for opening Central Government depots. Since September, 1956 distribution of Central Government rice through fair-price shops continued. The number of fair-price shops which was 627 in September, 1956 was raised to 1,028 in November, 1956.

In this connection, Sir, I will also give the number of fair-price shops at the moment. By the middle of June, 1957 we have now got 1,164 fair-price shops. We have opened further 22 fair-price shops. Now, Sir, Jorhat has got 82 fair-price shops, Shillong 358 Nos., Mangaldai 52 Nos., Dibrugarh 139 Nos. and in this way as I have stated earlier we have now by the middle of June, 1,164 fair-price shops. During the last fortnight we have opened another 70 fair-price shops in different parts of the State. Sir, with the new harvest the number declined to 945 in December, 1956, 874 in January, 1957, 760 in February, 1957, 670 in March, 1957 and 747 in April, 1957. In the month of May the number was 957. The number has now gone up to 1,164. Sir, the actual quantity of Central Government rice issued in May, 1957 was 4,303 tons.

I have already stated the quantity of rice that has been obtained and allotted so far. In order to combat smuggling a Control Order was promulgated. Sir, the total quantity received in Central Government depots up till now during this year is about 16,500 tons and the balance of the allotted quantity is in transit. Besides the distribution of rice through fair-price shops the following steps have been taken by Government to tackle the problem :—

1. In order to combat smuggling a Control Order was promulgated in November, 1956 regulating the movement and distribution of rice/paddy in the bordering belts. Additional enforcement staff have been appointed in the border to enforce the Order. Thus the scope of smuggling has been eliminated to a considerable extent.

2. Another Control Order was promulgated banning the movement of rice/paddy from Assam to any place outside without permits. Up till now it has not been necessary to issue any export permits.

3. Assistance is being rendered to private parties for bringing rice/paddy into Assam from outside. In fact, considerable quantities have been imported by Assam traders on private trade account and Indian Trade Association from outside, besides the quantities imported on Central Government account for consumption in Assam. Thus the total availability of rice in Assam has increased in view of absence of export. Information has been received that the Indian Trade Association alone has imported 5,16,965 maunds in terms of rice from outside from 1st January, 1957 to 15th June, 1957.

4. The Central Government was moved to authorise the State Government under Essential Commodities Act to seize the hoarded stock, if any. Recently the Essential Commodities Act has been amended by the Central Government and the State Government have been authorised to acquire any stocks at a price which is the average of 3 months' market prices in particular localities. This new measure will go a great way towards the release of hoarded stocks. In fact the millers agreed to release their stocks at prices lower than the existing market rates before this legislation was enacted. To cite one instance, one miller in Dhubri as also others in various other places already supplied 2,000 maunds of rice at Rs.22-8-0 per maund for distribution in the deficit areas of south bank of Dhubri Subdivision. This rice was distributed through retailers at Rs. 23 per maund, the transport cost of Rs.1,250 being subsidised by Government.

5. The main problem is not so much of scarcity as lack of purchasing power of the poorer section of population. In order to help the poor people to acquire purchasing power steps have been taken to organise test relief works wherever necessary and feasible and the following amounts have already been sanctioned by Government for test relief works:—

				Rs.
1. Goalpara	..	..	..	10,000
2. Nowgong	..	..	..	92,000
3. Jorhat	..	..	..	10,000
4. Gauhati	..	..	..	25,000
5. North Lakhimpur	..	..	..	10,000

Sanction is also being accorded for Rs.50,000 in respect of Dibrugarh Subdivision.

6. Sir, besides this, a very considerable amount has been sanctioned to different subdivisions also to help the agricultural population for purchasing cattle, seeds and other things, and in the matter of granting such loans the Subdivisional Officers and other District Officers have been instructed to be very liberal. ....

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Saikhowa):
On a point of information, Sir, what is the amount of test relief works in respect of Dibrugarh Subdivision ?

Shri DEBESWAR SARMAH (Minister, Supply) :
Sir, I cannot off-hand give the amount of test relief works in Dibrugarh Subdivision as required by my Friend, on the other hand we have already instructed the Deputy Commissioners and Subdivisional Officers to carry on test relief works wherever necessary and feasible. In this connection the Deputy Commissioner, Lakhimpur, has also been authorised to start test relief works as best as he can. Sir, I can assure the hon. Members of this House that no test relief works will be held up for want of funds because the policy of the Government, as was stated by my Friend here, is not to make our people a race of beggars. We want to do as much as possible. Sir, in certain areas I have suggested that if the people do test relief works for four hours and spend four hours for their own works, daily wages to the extent of Rs.2-8-0 are to be paid in such cases. No matter if the rate is high, we want to help the people who have lost their purchasing powers. So, Sir, more or less the District Officers have free hands in the matter of the test relief works and also in the matter of establishing fair-price shops in scarcity pockets. Government have taken these steps in order to ameliorate the condition of the people.

Where transport costs are high, local officers have been instructed to subsidise transport costs for movement of rice offered by the millers from the points beyond which trucks cannot go to the retailers' shops in the interior. Millers already agreed to release rice at Rs.22 to Rs.24 per maund in different localities according to local circumstances. But as Central Government rice is sold at the subsidised price of Rs.18-8-0 per maund, the demand for local rice, the price of which is much higher than the Central Government rice, is small even in spite of subsidy allowed for transport.

7. Local officers have been directed to form Subdivisional Food Committees and arrange for distribution of rice through fair-price shops. In certain hill districts where transport costs are high, provisions have been made for issuing rice and other food-stuffs at subsidised rates. Arrangements have been made for issue of rice at the subsidised prices in the Lungleh Subdivision of the Mizo District, Naga Hills and Garo Hills Districts.

Sir, I would briefly state the steps taken for subsidising foodstuffs in the hills :—

In the United Khasi-Jaintia Hills District, rice is being issued from the Central Government Depots for bordering areas in the interior of the United Khasi-Jaintia Hills. The *ex-godown* issue price at Shillong is Rs. 18 per maund. Transport cost up to Rs. 2 per maund from Shillong to the interior places is subsidised by the Government of India ; that is to say, where the transport cost does not exceed Rs.2 per maund, the people even in the interior get rice at the same price as people in Shillong, *viz.*, at Rs. 18-8-0 per maund. As the transport cost is deducted from the issue price of Rs. 18 per maund, the amount of transport subsidy is not separately sanctioned. The total amount of relief cannot, therefore, be immediately ascertained.

Furthermore, Rev. Nichols-Roy was pleased to say that rice should be made to reach the consumers, so that there may be less chance of smuggling and corruption. Sir, more than a month ago, we had a Committee of representative persons, both from the Shillong town and the interior representing various interests. Some Members of the District Council were also there and we decided that rather than giving delivery of rice here in Shillong, it may be taken in trucks to the point where these can go, so that the retail dealers can take delivery of the rice from those parts, and a programme should be so phased that rice may be carried on different dates. The retailers may be informed of such dates so that they can come and take delivery of the same. I regret to say, Sir, that the scheme could not be put into operation till to-day due to various reasons and influenza is not an insignificant factor in causing this dislocation. But I hope in another two or three weeks' time we shall perhaps be able to reach rice to the consumers.

In the Garo Hills, in the last financial year, Rs.13,900 has been spent in transport subsidy in respect of rice supplied to the Garo Hills. For the current financial year, the Deputy Commissioner, Garo Hills, has submitted a scheme for subsidising

transport cost in respect of rice, sugar, salt and kerosene oil, to be distributed through 24 fair-price shops in the out-lying rural areas. Six thousand maunds of rice allotted to Garo Hills from the Central Government Depot at Gauhati are being sold at Rs.21-8-0 per maund throughout the Garo Hills, the transport charges varying from 12 annas to Rs.11-8-0 per maund from Tura to the places of distribution. During this fortnight the allotted quantity was not available from the Central Government Depot at Gauhati. Arrangements are being made for supplying the same from certain mills of the Goalpara District, so that rice may be available at Rs.21-8-0 per maund in the Garo Hills by subsidising transport cost and the difference in prices. In the scheme recently submitted by the Deputy Commissioner, Garo Hills, to the Tribal Areas Department, there is a proposal for sanction of Rs.1,50,000 for the current financial year, in order that the transport costs of allotted quantities from Tura to all out-lying areas may be subsidised in respect of rice, salt, sugar and kerosene oil. There is a Budget provision of Rs.74,500 for subsidy for the Garo Hills and the United Khasi-Jaintia Hills. Action is being taken to provide funds as required by the Deputy Commissioner even by obtaining advance from the State Contingency Fund in consultation with the Finance Department.

Sir, Captain Williamson Sangma, who is unfortunately not here now, again repeated his stock argument that when Government could give Rs.50,000 worth of cloth, why they could not give rice gratuitously? Sir, I need not take the time of the House by repeating what I said. Suffice it to say that if Government gave Rs.50,000 worth of cloth free, it was because they asked for it. Government could not foresee that Captain Williamson Sangma and others would change their minds and turn round and say, after the clothes were purchased that no cloths were required! Sir, I will not dilate on this point. I have indicated to Captain Williamson Sangma to give his own plan how to ameliorate the condition of the people in the Garo Hills so that Government may be able to see what can be done about that.

Mizo District.—During the last financial year, a sum of Rs.10,000 has been spent for subsidising transport cost of 1,000 maunds of rice from Silchar to Aijal for distribution through fair-price shops, and Rs.6,000 for Lungleh for subsidising the cost price of local rice at Rs.6 per maund. Since 1954-55, in view of the difficult transport condition in the Lungleh Sub-division, transport costs for essential commodities, such as salt,

kerosene oil, sugar and Moida, according to allotted quantities, are being subsidised. Sir, I will only briefly state the amount of subsidy, although I have stated it once before, that the Government have to pay in respect of these commodities in the Mizo District.

Salt.—In 1956-57, Rs.1,25,390 and this year the estimated amount is Rs.1,34,070.

Kerosene.—Last year, Rs.25,715 and this year Rs.31,200.

Sugar.—Last year, Rs.21,620 ; this year Rs.22,176.

Moida.—Last year, Rs.4,870 ; this year Rs.6,180.

Rice.—Last year, Rs.16,000, this year Rs.38,100.

This year, the subsidy by way of transport alone comes to Rs.2,31,726.

In 1955-56, the actual amount spent on this account was Rs.2,57,000. The actual expenditure for 1956-57 has not yet been worked out. There was a total Budget provision of Rs.3,00,000 for Lungleh under the Subsidy Scheme. During 1957-58, besides salt, kerosene, sugar and Moida, 1,700 maunds of rice have been arranged to be air-dropped ; 700 maunds at Lungleh and 150 maunds at Bualpui have already been air-dropped. The details of the allotment of rice for different centres are as follows:—

		Transport sub- sidy		Selling price
		Mds.	Rs.	Rs.
(1) Lungleh	..	700	24 per mdl.	20 per mdl.
(2) Bualpui	..	150	24 „	18 „
(3) Lungleh	..	350	22 „	20 „
(4) Bualpui	..	250	24 „	18 „
(5) Demagiri	..	250	16 „	20 „

Thus for the 1,700 maunds of rice air-dropped, the total expenditure incurred for subsidising transport costs will come to Rs. 38,100. The rate of transport subsidy in respect of essential commodities vary from Rs. 9 to Rs.22-8-0 per maund in Lungleh Subdivision according to local conditions. So, Sir, the conditions are such, I would concede, what has been done has not been able to relieve the distress entirely. Naturally scarcity is great and the distress of the people is very considerable.

Sir, the prospects of Aus Paddy which were not previously bright due to continued drought have now become better in certain areas in consequence of the improved weather conditions. Aus paddy is likely to be in the market within 4 to 8 weeks. If there are no natural calamities, in the meantime, the arrival of Aus crop is likely to ease the food situation to some extent.

As a result of the steps taken by the State Government and the Central Government the situation is now under control and there has been definite improvement.

As regards the imported food-stuffs, such as salt, pulses, sugar, etc., Assam is wholly dependent on other States. The State Government have been regularly assisting the private traders in importing sufficient quantities of decontrolled food-stuffs from outside. With a view to eliminating mal-practices, a new system has recently been introduced according to which the private traders are required to book all the consignments in the name of the local officers though the commodities are being imported on private trade account. The Deputy Commissioners and Subdivisional Officers will endorse the R/R's to the parties concerned and exercise some sort of supervision over distribution. The number of wagons placed at the disposal of the State Government are regularly sponsored by the Trade Adviser in favour of genuine traders.

Sir, during the recent months the selling of permits for wagons at certain profit at those rail-heads outside the State has practically diminished to zero.

Then at the request of the State Government the Railway Board has been pleased to allot 6 *ad hoc* specials for movement of essential commodities into Assam. As a result there is no dearth of essential imported food-stuffs and in Assam the prices are not higher in comparison with the price prevalent in the production centres.

The rise in prices of food-stuffs and other necessities of life in Assam should not be regarded in insolation from the general rise in prices throughout India. Even in some other countries of the world the prices of commodities have gone up. All possible attempts are, however, being made by the State Government to keep the situation under control as far as practicable.

Now, Sir, having stated what has been done during these few months, I will now briefly submit what we contemplate doing (I would like to use the word "contemplate" advisedly as we have not yet worked at the scheme and even we think that there might be some change). The Government thinks that the trouble regarding food is not coming to an end. With the coming of the new harvest in next December or January, even this year we think that the Government should be prepared to face such difficulties not only during the remaining period of the Second Five Year Plan but also we must guard ourselves against any emergency and eventuality in the Third Plan period also. Although there is no control, if I may say so, we do not welcome control, and yet steps will have to be taken by which we can face such emergency. But the Government proposes to hold stocks sufficiently to be able to influence the market and relieve the distress of the poor consumers in crisis and for that purpose Government proposes to buy and stock some paddy every season. For that purpose we shall require godowns, and the Government has decided to have at least one godown in each subdivision. Here also with regard to the question of procurement of paddy, several factors combine and complicate matters. The market is not so simple as it used to be in early twenties and after the first Great War. In our scheme we have to take into consideration three factors. We need hardly stress that the interests of the country and the growers of paddy are the first and foremost in the mind of the Government. The growers of paddy must have a fair price for their produce, as they are to purchase other essential necessities of life. Therefore, under all these circumstances, they are to be given a reasonable price for their produce.

Secondly, comes the question of the consumers. The consumers should be enabled to get rice and paddy at reasonably fair prices because all our countrymen, by and large, are poor. I think, Sir, I would not be far away if I say that about 60 per cent of our population have to depend upon purchase of rice today. So the question of a fair price for the consumers should also receive adequate consideration of the Government.

Then before I go to the third category, Sir, I take note of the plantation labour into the category of the consumers. The Indian Tea Association representatives are big buyers of rice and paddy in the market. Therefore, their requirements will also have to be taken into consideration.

The third category is our trade. In our society, each section and cross-section of the businessmen have their assigned places, and each section has its functions. The welfare State has to look after the requirements of these sections of the people. The trader has also to get some profit from the trade to which he applies himself. So, Sir, this is a matter of consumers, the purchasers, and the trader. So the difficulty arises on account of competitive markets. Normally we cannot fix fair prices for the consumers and the traders, who can always look after themselves, just like ourselves. So, Sir, we are contemplating that the purchasers will be co-ordinated so that all the three categories I have just mentioned may have a fair deal, and that Government will be very loath to use the powers that they have in regard to this procurement business. Government will be obliged to use the weapons in their armoury only when they are unavoidable. I hope and trust that with the co-operation of all sections and classes of our countrymen, Government will be able to execute their responsibility to the satisfaction of all concerned. Sir, by this we will be able to pump in more rice and paddy whenever there is up-ward trend in the price level, and whenever there is a down-ward trend, then we should look to the interest of the agriculturists, and try to purchase at a higher price so that the equilibrium in the price-level may be maintained. Furthermore, Government contemplates that effective, as far as practicable, if I may so say, check posts will be installed on the routes from which our experience in the past reveal that paddy and rice had been smuggled. Sir, we hope that with all these steps combined with the good-will of the people, perhaps, we will not find insurmountable difficulty in maintaining the price level for the years to come and also during the Second Plan period.

Now, Sir, I would briefly refer to the criticisms which my Friends have offered. Herein, Sir, I am in considerable difficulty. When I listened to the discourse of the hon. Member, Shri Patwari, opening the debate, it reminded me of the membership of a club in my earlier days. In the food debate all sorts of conceivable subjects, I do not say they were not important, they are to the point and sometimes very helpful also, have been introduced, and it has reminded me of the football

club of the Jorhat State Railway in the years between, perhaps, 1910-15. Membership of the Club was limited to students who travelled by the Jorhat State Railway.

Any one who had travelled by the Jorhat State Railway could be a member of the Club and others could not. So also in our food debate all sorts of subjects are introduced. As I have said before, they are not irrelevant, they are very interesting. But unfortunately I have no time to go into all these things in detail. But one thing I would like to refer as read out by Shri Patwary. He said that for want of two Naye Paise a truck had to come back from Tihu. Sir, I extremely regret this incident. It is an instance of gross stupidity on the part of the officer responsible, for which this Government holds no brief. But such thing could happen only because of the soaring prices of the food-grains. So, unless and until the rising food-price is brought under control, unless and until sufficient food-stuff is produced in our country, some difficulties will have to be faced by our consumers. But, Sir, for want of two Naye Paise one has to go back 50 or 60 miles with his truck empty, it is simply inconceivable. Let me, however, mention here that this officer does not belong to this State Government. He is a Central Government Officer, and we are taking up this matter with the Government of India, and will try and see that such things do not recur in future. I must say here that the intention of the Government of India Officers is not such. Recently the Deputy Secretary of the Government of India came here, and he tried to straighten up the difficult situation created by the so called rules as best as he could. He was pleased to stay here for one day, and we had the opportunity to discuss with him all sorts of matters that some of our officers and the Government of India Officers also have to encounter due to those irk-some rules. He really rendered us very great assistance by issuing directions so that our people may not have to face this sort of avoidable difficulties. As a result of his wise and practical directions our dealers are now in less difficulty. Even so, there are certain difficulties, and we are going to take up these things with the Central Government so that the remaining difficulties may be solved to the extent it is possible. It is to be, however, remembered that whether it is the State Government or the Central Government, things have to be done according to certain prescribed rules, and rules impose certain restrictions, and our people, if they find it inconvenient or irk-some to comply with these rules, that cannot be helped. When things are done on a very big scale, we have got to conform to certain rules.

But we should try to straighten up the rules, as much as possible, so that the people may have to face the minimum of difficulties. Sir, I do not find any more important point to reply to, as raised by my Friend, Shri Patwari, and particularly when he declared himself as a 'Jaha' rice eater, we wish him good luck. May God help him, but the Government has very little to do for him. He produced some rice brought from a certain fair-price shop given to him by a friend. Some of the hon. Members have given him fitting replies and I do not propose to go over it once again.

My Friend, Rev. Nichols-Roy, had said that there should be a change from fair-price shops to ration shops. This was one of the main themes of Rev. Roy's speech. I am surprised that the hon. Member is not aware of the difference between the fair-price shops and the ration shops. Because there is no control we are issuing rice in very small quantities to consumers. During a period of abnormal rise in price of essential commodities we expect that those of our countrymen whose income is not more than two to three hundred rupees should not be put to the hardship of having their entire requirements of rice from the open market at exorbitant price. Therefore, we make efforts to supply rice to the poorer section of our people at some concessional rate. At the same time, the purpose of these fair-price shops is not to cater to the needs of the entire population. The purpose is to pump in more rice to stabilise the price level. Unfortunately, I admit, we have not been able to put in so much rice for distribution through fair-price shops as we should do. This is due to the fact that the Government of India have not enough rice to cater to our entire needs; they have to look to the other States. Considering all these things, all that can be done have been done. Fair-price shops are no substitute for ration shops. He further said that corruption should be stopped so that rice may reach the consumers. Sir, on an earlier occasion I had stated how we are trying to do this. He laid great stress on corruption. Sir, we all want to stop corruption as far as we possibly can. Save and except those who are directly benefited from blackmarket, no one else supports corruption. But let us all search our own hearts. How few of us make actual efforts to check corruption? If a large number of our countrymen would have made honest and sincere efforts, at least visible efforts, to check corruption, then it would not have been prevalent in the magnitude that it is now to-day before us. How can they check? I may be asked like this. I may advise that citizens may suddenly

go and give a look in the fair price-shops and try to see what quantity of rice was obtained and what quantity of it has been sold and they may easily find out how the fair-price shop dealers behave with the people. A Government Food Inspector may not be able to know this because he may not be quite acquainted with the locality. So, it is the local people to know better about the local fair-price shops. They can know the actual position whether the consumers get actual help from the local fair-price shop owners. Only just for chatting some local people can drop in the fair-price shops, take seats and smoke a little therein and in the meantime they can watch what is going on. If the dealers find that some people are keeping a watch, then they will be more careful and there will definitely be a check on their blackmarketing. In this and various other ways our Friends can check corruption.

My Friend talked of non-fulfilment of the conditions. I have asked the hon. Member, Mr. Henry Cotton, to look into the affairs himself as I am unable to give the exact detailed information in absence of the Khasi and Jaintia Hills Officers in-charge of Supply while he is down with influenza and we have appointed another Sub-Deputy Collector to accompany him to the place. If that officer is found to keep fit then that matter will be looked into. In the budget debate I went into the details in my reply to the points raised by Rev. Nichols-Roy. I am surprised to find that he put so much faith in his Christian leader and he did not care to understand the entire things himself. I am sorry that he has adopted that frame of mind. All the same I also approach him for taking the trouble of having a personal survey of the Khasi and Jaintia Hills affairs as best as he can. I see the limitation. He is an elderly statesman and he cannot be expected to go about the sundry affairs. But certainly on Sunday and other off-days he can look into different parts of the hills (*A voice—* Sunday is a prayer day.) What prayer can be more fruitful or nearer to our creator than trying to serve the poor people? If we serve our poor people in our villages visiting their door-steps then we have done a great thing. So, I submit that he would render such a service to the poor people instead of always harping on the same thing on the floor of this House. If he really looks into the affairs himself he will feel convinced that things are not exactly what is represented by his Christian leader.

Srimati Chanda mentioned that prices are still high. Shrimati Gohain said that unless and until we take to constructive work of grow-more-food, even if God descends on earth, we

cannot fill our belly with food. Both of them are quite correct.

Captain Williamson Sangma said that the food position is very acute and *jhum* cultivation cannot feed the population in the Garo Hills. It is known to us that, as in other areas, in Garo Hills also the food situation is acute and so Government are trying their level best to seek the co-operation of Captain Sangma in ameliorating the condition of the people in the Garo Hills by bringing some relief for them. He said that rice should be subsidised. Sir, we are already subsidising rice and, as I stated already, if need be, we will give further subsidy.

He also stated that test relief work should be sanctioned. Sir, I repeat that let Captain Sangma organise test relief works in the Garo Hills and he will find himself in no paucity of fund for that. But for that proper schemes shall have to be submitted to the Government. He knows about it being the Chief Executive Member of the District Council.

Shri Ramnath Sarma from Nowgong gave very valuable suggestions. He mentioned that there should be a research bureau to find out the causes as to why there are vagaries of weather found prevailing at the time of cultivation and also drought unlike before. For about the last two years, particularly last year, this difference is very great. While the Dibrugarh Sub-division and Sibsagar District are under heavy rain and flood the greater portion of Nowgong and Kamrup Districts are dry and as such the Aus cultivation fails. So, a research bureau is very necessary and Government will take the matter into consideration and see what can be done. He said about river valley projects. We are thinking of such projects and the Kopili river is going to be the first big project of all such projects that we are going to have in Assam. Let us hope that by the end of the Second Five-Year Plan we shall be able to make a beginning of the Kopili project by which lakhs of acres of paddy land might be reclaimed. He also spoke about tanks which perhaps in ancient times served the purpose of irrigating paddy lands. But it is to be seen that if there is no rain then those tanks will be of no use as no water will be found in those tanks. I am sure the Agriculture Department will try to do what can be done in this connection. I may mention that this matter is not within the ambit of the Supply portfolio. Wherever the pumps purchased by the Government of India are lying idle, they are intended to be brought into use irrespective of the fact whether the people

are able to pay for their use or not. I am requesting the Department concerned to use those pumps without further delay so that any paddy lands can be brought under cultivation as quickly as possible.

Many hon. Members talked about Kaki reclamation project. This matter will receive consideration from the Department concerned.

My Friend from Mikir Hills Shri Sai Sai Terang talked about rat menace and said that this also adds to their distress. I do not know what best can be done in this respect. But I think some medicine has been discovered, for instance, Gammexine, in order to scare away rats.

I think, in Goalpara Subdivision or somewhere else, that rats were creating havoc with the crops. This matter needs careful investigation so that we can stop wastage and damage to crops by insects, pests, rats and other wild animals. I am not sure, perhaps, 8 to 12 per cent of our total crops go into wastage or destruction through these extraneous things.

Our Friend, Shri Gopesh Namasudra, from Patharkandi, was very vigorous in his statement that he meant as if by bringing paddy from Cachar by railway some Ministers were responsible for increasing the price of paddy and rice in Cachar. I regret such a statement. Any comment is needless, but, in Silchar last year certain mill-owners of Hojai stored 60 to 80 thousand maunds of paddy for transporting them to Nowgong. It was in December or January last. But owing to the Control Order and certain orders of the Deputy Commissioner, Cachar, this paddy could not be removed by the buyers. This paddy which belonged to private mill-owners of Hojai was stopped at Silchar. Permission was issued for removing this paddy from Silchar to Nowgong. One thing has to be noted that the quantity already purchased and stored in a godown at Silchar was checked and verified by the Deputy Commissioner ; so the argument that since this paddy was ordered to be removed, prices in Cachar went up, does not hold good. No other purchases were made in the market. I submit, Sir, that when this paddy was purchased and was to be removed the price of paddy and rice at Silchar or Hailakandi did not go up beyond the price that was prevailing then in the North Lakhimpur Subdivision. He also mentioned high prices at Patharkandi. A telegram was sent to the Subdivisional Officer, Karimganj on Saturday evening and a reply was

received last evening and in it is stated that the market prices of rice at Patharkandi and Karimganj Town were as follows:— The price of rice during 2nd fortnight of April at Patharkandi Rs. 22-8-0 to Rs. 23-8-0 per maund (of course, I am giving wholesale rates) and Karimganj Rs. 22 to Rs. 23 per maund. In the first fortnight of May at Patharkandi Rs. 24 to Rs. 26 per maund and at Karimganj Rs. 26 to Rs. 28 per maund. In the second fortnight of May Rs. 24 to Rs. 26 per maund at Patharkandi and Rs. 24 to Rs. 26 per maund at Karimganj. In the first fortnight of June at Patharkandi Rs. 24 to Rs. 26 per maund and at Karimganj Rs. 24 to Rs. 25 per maund. By the time orders were passed for removal of this paddy, which could not be removed for paucity of wagons, the price actually went down by Re. 1 per maund.

Sir, the present position of Central Government rice is stated in a news item from Karimganj on June 30, 1957. It stated thus .—“Seventeen thousand and five hundred maunds of rice, despatched by Government for Karimganj Sub-division, have arrived here. This rice will be distributed at Rs. 18-50 N.P. per maund through the fair-price shops in urban and rural areas. Besides, fair price-shops at Karimganj Town, about twenty more such shops will be opened in rural areas shortly.” Further, it is stated that a meeting of the Karimganj Subdivisional Food Committee was held on June 25 over which Subdivisional Officer presided and amongst others, Shri Jojneswar Das, a Communist leader, participated in the discussion. All the members were unanimous that fair-price shops should be opened in rural areas to give relief to the people. It was also stated that already relief to the cyclone-affected people in several areas has been given, and that the Government would surely help in distributing rice to the people. So, Sir, what my Friend sought to make of the situation does not hold water.

He further said that due to wrong alignment of embankments people are suffering. Sir, when the experts draw up a scheme for alignment, they cannot have the alignment near the river bank and in order to keep it safe from onslaught of the river this alignment has got to be built at a safe distance. In this, it is always found that certain families living within the alignment suffer and in order to obviate this difficulty Government is trying to find out land for them in some safer areas and this will be done as far as circumstances

permit. Sir, these alignments are made for the greatest good of the greatest number and consequently some people are suffering but Government is trying its best to give relief to these people as far as feasible.

He was also, I should say, shedding crocodile tears for Nowgong people. I wish he left Nowgong alone and looked to his own constituency. This I am saying because he was speaking critically ; so my reply will be such.

My Friend, Khagen Babu, said about a controversial matter. He said that the health of our people is depleted owing to poor and unbalanced food, therefore, we must have more food, rather than have more T. B. beds and Tuberculosis Hospitals. He said that 10 or 20 years ago we did not have Tuberculosis cases or Tuberculosis Hospitals. It reminds me of a sad incident of my boyhood. A villager near my village was suffering from some serious illness. Some people of the place thought that he was under the influence of a ghost and brought in some Ojas, who kept him on a bed and put some chillies under his bed and put fire on it and they recited some Mantras. These chillies produced pungent smell of smoke but unfortunately the man suffered terribly and the Ojas chanted Mantras and they said that the ghost was leaving and put more chillies into the fire and unfortunately with the leaving of the ghost the man also breathed his last. So it appears my Friend's suggestion will take this turn.

He also gave another suggestion which requires serious consideration. He said that if we do away with mills and revert to Dheki, perhaps, there will be less scarcity of rice. This is a debatable point. I have my own feeling and inclination towards that. If perhaps there were no mills, and if paddy would not have been supplied to the tea gardens and other places, except the town of Shillong and other industrial town like Digboi, perhaps, the poorer people might have been better off. Here they would have been able to make their cakes, they would have got rice particularly to make their tiffin, and they would have got better husks for their cattle, but with the mills coming into our society, we not only miss broken rice, but also we miss that paddy husk along with bran.

If I may say so, Sir, we may miss a portion of our health also, because, those who used to husk their own paddy, in our areas (Sir, I am talking about 40 to 50 years back), particularly

the ladies used to have less difficulty. But, whether the wish in doing away with the rice mills, is a pious one, or it may materialise into an act, I do not know. Let our Friends ponder over it, and advise us.

Shri Radha Kishen Khemka was also pleased to mention about giving of rice.

Shri Sarbeswar Bordoloi gave very valuable suggestions. He talked of control of the price of rice as a policy of Government. He also talked of food commodities, and recommended that Panchayats should be alerted to look to the price, black-marketing and proper functioning of fair-price shops. I think these are very valuable suggestions, and Government can neglect these only at their own peril.

Shri Dandi Ram Dutta from Mangaldoi mentioned that our cultivators in their lean months had to borrow money at exorbitant rate. The other day, one person from Nowgong came and gave me an account as to how Kabuliwallas are sucking our people dry to their bones. He has also given the names and addresses of the persons to whom a Kabuliwala gave a sum of rupees for a maund of paddy. The Kabuliwala also stood at the door of the same person and said, "If you would have given paddy at Rs. 22 per maund, the profit would be Rs.150, so now your debt to me is Rs.150. Therefore, you will have to give me rice which shall be worth Rs.150". This is the way how our poor cultivators are being harassed by money-lenders in spite of the fact that the "Assam Money-Lenders' Act has been passed more than two decades back. The poor cultivators have not been able to take advantage of the Act. I wish our constructive workers as also our Government agencies and private individuals hasten to complete the programme of our co-operative societies both for production as well as for marketing, so that we shall be able to relieve our poor and ignorant villagers, i.e., the cultivators, from the harassment of the money-lenders. That is the only way, to my mind, and we shall have to hasten to it.

In the current budget, we have estimated a very good amount. During the current year, I hope, we shall be able to do something appreciable, which will go a long way to help the poor cultivators a great deal.

My Friend, Mr. Thanglura from Aijal, also spoke about the distress in Mizo District. I think, I have covered all his points in the meantime.

Shrimati Lily Sen Gupta spoke very well on the subject. I quite appreciate all that she had stated, and I still more appreciated her speech in chaste Assamese. Few of us can speak so fluently and in such fluent language depicting the picture. I know that she sings very well and when she tells the wants and worries of the people.....

Mr. SPEAKER: How is that relevant ?

Shri DEBESWAR SARMAH (Minister, Supply): To me, there is some relevancy regarding the ability of the hon. Member of this House in her efficiency to place the matters of her constituency so properly. Sir, I beg to say that she has done it admirably well.

Mr. SPEAKER: I think, the Minister is referring to her musical attainment.

Shri DEBESWAR SARMAH Sir, the tales of worries in music by one cannot detract from one's efficiency.

Shri Mohidhar Pegoo from Majulis spoke on vital matters. I think these points will go to the core of the subject.

Shri Krishnananda Brahmachari, in his exposition of the theme that he has put up to-day, has raised the level of debates in this House and it has ennobled our hearts, Sir, although food is necessary, but food alone is not enough for an Indian. He should also have character, and character is fundamental of the national life.....

শ্রীমুহিধৰপেগু ডাঙৰীয়াই এটি বৰ সুন্দৰ কথা কৈছে। তেখেতে কৈছে যে পশ্চিমীয়া দেশত যেনেকৈ ধনে-ধানে বয়ে-বস্ত্ৰয়ে নদন-বদন হলে বহুতো হোৱা বুলি ভাবে কিন্তু ভাৰতবৰ্ষৰ ঐতিহ্য তেনেকুৱা নহয়। ভাৰতবৰ্ষৰ মানুহ 'সত্যম্ শিবম্ সুন্দৰম্' উপাসক। তেওঁলোকৰ ভাব ধাৰা সাধাৰণ ভাব ধাৰাতকৈ বহুত ওপৰত।

তেখেতে আৰু এটা কথা কৈছে যে গবৰ্ণমেণ্টক দোষাৰোপ কৰাৰ আগতে মনত ৰাখিব লাগে যে “লৰাই পানী পেলায় বুঢ়া পিছলি পৰে” অৰ্থাৎ যেয়ে যি দোষ নকৰক সকলো চৰকাৰৰ ওপৰতে পৰে যিহেতু চৰকাৰেই বাইজৰ গুৰিয়াল। মই ভাবো এই গৰাকী সভ্যৰ সুন্দৰ উপদেশ দিছে।

তাৰ পাচত উপদেশ দিছে যে “চোৰ গলে বুদ্ধি, বৰষুণ গলে জাপী” অৰ্থাৎ সময় থাকোতে চৰকাৰে কৃষি ঋণ আৰু কঠিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। চৰকাৰে সেই ফালে উপযুক্ত বৰমেই মনোযোগ দিছে।

মই সিদিনা এই সদনতে নিবেদন কৰিছিলো যে ইতিপূৰ্বেই আমাৰ District Officers আৰু Subdivisional Officers সকলক আমাৰ তৰফৰ পৰা জনাই দিয়া হৈছে যে সেই মৰ্ণে তেখেতসকলে যিহকে জনায় তাকেই পাব। গতিকে তেখেত সকলক জনাবলৈ দিয়ক।

আৰু এটা তেখেতে বৰ দৰ্কাৰী কথা কৈছিল। সেইটো এই যে, দুদিনৰ কাৰণে ধান-চাউল মজুত কৰি ৰাখিব লাগে; আৰু এই বিলাক প্ৰাইমাৰী পঞ্চায়তৰ জৰিয়তে বিতৰণ কৰিব লাগে। এই বিষয়ে আমি বিতং ভাবে আলোচনা কৰি সম্ভৱপৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিম।

Mr. Speaker, Sir, মোৰ বোধেৰে আজি স্বামী কৃষ্ণানন্দ ব্ৰহ্মচাৰীজীয়ে যি কথা কলে, তেখেতে প্ৰকৃততে ধান-চাউল বা ভাততেই আবদ্ধ নাথাকি বহু উচ্চ ধৰণৰ আধ্যাত্মিকতাৰ কথাৰে সদনক আলোড়িত কৰিলে। তাৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ নাথাকিলেও যথেষ্ট সাক্ষ্য তথ্য আছে।

শ্ৰীযুত স্মৰণ দাসে বিতৰণৰ বেমেজালিৰ কথা কৈছে। মই বুজিছো যে টকা জমা দিবলৈ গোহাটীত অহাটোত আপত্তি কৰিছে। মই জনাও যে Apex Bank ৰ জৰিয়তে টকা জমা দিলেও ধান চাউল দিয়ে। গতিকে সেই দিগদাৰী এতিয়া নাই।

মৌলবী টমিজুদ্দিন প্ৰধানীয়ে যেতিয়া শিয়ালদহ আৰু হাওৰাৰ কথা কলে প্ৰথমে মই আচৰিতেই হৈছিলো—“শিয়ালদহ আৰু হাওৰা জানো অসমত,” পিচে বুজিলো যে তেনেকৈ পাকিস্তানলৈ অসমৰ খাদ্য সবকি যায়। মই তেখেতক Assurance দিছো যে আমি তাৰ প্ৰতিবন্ধকতা কৰিব ধৰিছো। তেখেতে আকৌ কৈছে যে কিছুমান মথাউৰি দিয়া অযুক্তিকৰ হৈছে; Sluice Gate নিদিয়াত আঁহকাল হৈছে। আমি সিদিনা এই বিষয়ে আলোচনা কৰি দেখিলো যে একোখন Sluice Gate দিওতে ১১০,০০০ টকা লাগে। গতিকে কথাটো সিমান সহজ নহয়। ধুবুৰী সদায়েই ষাট্ট অঞ্চল, সেইটো আমি জানো।

শ্ৰীমহানন্দ বড়া ডাঙৰীয়াই যুক্তিকৰ কথাই কৈছিল। তেখেতে ভূমি সংস্কাৰ সম্বন্ধীয় আইনৰ কথা কৈছে। এইবিলাক বিষয়ত আমি সকলোৰে সহযোগিতাবে এই কাম কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম। আশাকৰো আমি আমাৰ লক্ষ্যত উপনীত হবলৈ সক্ষম হম।

Mr. SPEAKER, Sir, I have come to the end of my Speech and I can only submit to the House that no pains will be spared and no efforts will be left unmet to make the Supply Department as efficient as it should be for the service of the people of Assam.

**Half-an-hour discussion notice on Unstarred Question
No.102 Regarding number of Public Works
Department Division in Assam**

Shri SARBESWAR BARDOLOI (Titabar): Mr. Speaker, Sir, regarding the half an hour discussion to Question No.102, we have decided not to raise the question on the floor of the House. We shall decide this question in the Party meeting.

Mr. SPEAKER: In view of the fact that the hon. Mover of the Motion does not want to move the same on the floor of the House, the Motion for half an hour discussion stands withdrawn.

Adjournment

The Assembly was then adjourned till 10 A.M. on Tuesday, the 2nd July, 1957.

The, 31st May, 1958.

R. N. BARUA,
Secretary,
Legislative Assembly,
Assam.

AGENTS IN INDIA

1. Messrs. Thacker Spink & Co., Calcutta.
2. Messrs. W. Newman & Co., Calcutta.
3. Messrs. S. K. Lahiri & Co., Calcutta.
4. Messrs. R. Cambray & Co., 6 and 8/2, Hastings Street, Calcutta.
5. Messrs. D. B. Taraporevala Sons and Co., 103, Meadow Street, Fort, Post Box No.187, Bombay.
6. The Indian School Supply Depot, 309, Bow Bazar Street, Calcutta.
7. The City Book Company, Post Box No.283, Madras.
8. The Director, The Book Company, Limited, Book Sellers and Stationers, 4/4A, College Square, Calcutta.
9. The Manager, The Imperial Publishing Co., 99, Ry. Road, Lahore.
10. Messrs. Chapala Book Stall, Shillong.
11. Messrs. Sirbhumi Publishing Co., Calcutta.
12. The Proprietor, 'Graduates Union,' Gauhati.
13. Mr. Banwarilal Jain (Book Seller), 1719/2002, Mati Katra, Agra (India).
14. Messrs. Law Book Society, 65/3, Harrison Road, Calcutta.
15. The Director, Benares Corporation, University Road, P.O. Lanka.
16. Messrs. Law Book Society, 4A, Wellington Square, Calcutta.
17. Messrs. Bodh Raj Marwah, Booksellers, Shop No.63, Pusa Colony Market, Delhi-Karol Bagh, New Delhi.
18. The Oxford Book and Stationery Co., Scindia House, New Delhi/17, Park Street, Calcutta.
19. Messrs Mokshada Pustakalaya, Publishers and Book Sellers, Gauhati.
20. Messrs Popular Book Depot (Regd.), Book-sellers, Publishers, etc., Lamington Road, Bombay-7.
21. Messrs B.H.U. Press Book Depot, Book-sellers, Publishers, etc., Banaras-5 (India).